

MAGASINET

SAMMEN OM KONGERIGETS SIKKERHED

2025-26

KRITISK INFRASTRUKTUR

HAVNE I FRONT

INTERFORCE
**STØTTE SKABER
KAMPKRAFT**

BALTIC SENTRY

**SKARPE INDSÆTTELSE
I DANSKE FARVANDE**

Inden du læser ...

Der er mange begreber hos InterForce og den militære verden. Spar dig forvirringen, læs nedenstående, og få styr på begreberne. Eller kast dig ud i artiklerne, og vend tilbage senere.

INTERFORCE

InterForce er en organisation, der har hjemme i Forsvarskommandoen. **Vores arbejde består i at skabe tættere relationer mellem det civile erhvervsliv og dansk forsvar og beredskab.** Formålet er at gøre danske virksomheder opmærksomme på, hvilken vigtig rolle de spiller i forhold til Danmarks sikkerhed. Navnlig i forhold til at give de af deres medarbejdere, der er medlem af Reservestyirken, fri til videreuddannelse og tjeneste, når dansk forsvar og beredskab har brug for dem.

RESERVESTYRKEN

Reservestyirken består af reservisterne og de frivillige i Forsvaret, Hjemmeværnet, Beredskabsstyrelsen og Kystredningstjenesten.

TOTALFORSVARSSYRKEN

Værnepligtige i Forsvaret aftjener fire til otte måneders tjeneste, inden de hjemsendes. **Fra hjemsendelsen og fem år frem er det muligt at genindkalde de værnepligtige i tilfælde af krise eller krig.** Det er Hjemmeværnskommandoen, der administrerer dette personel, som kaldes Totalforsvarsstyrken. Efter de fem år mister de tidligere værnepligtige deres tilknytning til Forsvaret, med mindre de vælger at melde sig til Hjemmeværnet eller indgår en reservekontrakt.

HJEMMEVÆRNETS FRIVILLIGE

Er man 18 år, fysisk egnet og ikke straffet, kan man blive frivillig i Hjemmeværnet. Man skal gennemgå en lovpligtig uddannelse inden for de første tre år, hvor man indlærer de grundlæggende soldatermæssige færdigheder.

Man skal forrette minimum 24 timers funktionsrelevant tjeneste om året for at regnes blandt de cirka 14.500 aktive frivillige. Hvis man ikke kan honorere det tidskrav, men stadig ønsker at være en del af Hjemmeværnet – på en slags passivt medlemsskab – overgår man til Hjemmeværnets reserve. Det skal ikke forveksles med Reserven, som er betegnelsen for reservister uddannet i Forsvaret.

HJEMMEVÆRNETS RESERVE

De frivillige i Hjemmeværnet, der af den ene eller anden grund **ikke kan honorere 24 timers funktionsrelevant tjeneste** om året, mister aktiv status og overgår til Hjemmeværnets reserve. Hvis tiden på et senere tidspunkt er til det i hjemmevernssoldatens liv, kan vedkommende overgå til aktiv status igen. Der er cirka 30.000 personer i Hjemmeværnets reserve.

RESERVEN

Reserven er betegnelsen for personel af Reserven, såsom officerer, sergenter og konstabler. Fællesnævneren ved reservisterne er, at de 1) har en fuldtids militær uddannelse, 2) har en kontrakt og aflønnes, når de er i uniform og 3) er tilknyttede en militær enhed, som de alt efter egen tid til rådighed og enhedens behov støtter ved kortere perioder af ansættelse. Det meste personel af Reserven er tilknyttet enheder i Forsvaret. Men cirka 400 officerer af Reserven er tilknyttet Hjemmeværnet, hvor de aflønnes for deres arbejde, i modsætning til de frivillige. **Der er i alt godt 3.200 reservister i Danmark.**

KYSTREDNINGSTJENESTEN

Der er ca. 200 frivillige/timelønnede redningsmænd i Kystredningstjenesten. Fordelt på 21 redningsstationer **langs Danmarks kyster er der altid folk på 20 minutters beredskab,** klar til at haste fra arbejdsplads eller familie for at redde liv på havet.

BEREDSKABSSKABSTYRELSENS FRIVILLIGE

Beredskabsstyrelsen har cirka 500 frivillige, som er specialiseret i områder som **katastrofemedicin, brand, redning, kommunikation, logistik mv.** Frivillige er en vigtig ressource – for Beredskabsstyrelsen, for det samlede beredskab og for samfundet som sådan.

ERHVERVSLIV

Ifølge Den Danske Ordbog er erhvervsliv "et lands eller et geografisk områdes private (og offentlige) virksomheder under ét". Når vi i InterForce **omtaler "erhvervslivet" og "virksomheder", mener vi således som udgangspunkt både den private og offentlige sektor.**

MEDLEMS- OG STØTTEVIRKSOMHED

InterForce tilbyder to typer medlemskaber: **medlemsvirksomhed og støttevirksomhed.** Medlemsvirksomheder udviser fleksibilitet over for ansatte, så de kan gøre tjeneste i uniform. Støttevirksomheder udviser samme fleksibilitet, men giver derudover minimum fem dage fri med løn til tjeneste om året.

Et nyt jerntæppe er ved at sænke sig over Europa.

Det slog den erfarne danske diplomat Michael Zilmer-Johns fast i sin rapport, der udkom få måneder efter, at Rusland i 022 indledte en ny krig i Europa.

Siden da har krigen hærget i Ukraine med hundredtusindvis af døde og sårede på begge sider. Mens krigen pågår, tester Rusland i stigende grad NATO-alliansens grænser og sammenhold. Det sker ikke blot med dronflyvninger ind i NATO-lande. Det sker også i vores egen baghave, hvor russiske kamp- og bombefly igen og igen bliver afvist af vores beredskab. Og det sker ved de daglige cyberangreb på vores virksomheder og offentlige institutioner.

Samtidig står vi ifølge Beredskabsstyrelsens nationale risikovurdering over for en række potentielle scenarier – fra hdebølger og tørker til cyberangreb og egentlige terrorhandlinger.

Vi er ved at opruste i et omfang og med en hastighed, man ikke har set i mange år. Men vores forsvar, politi og beredskab kan ikke imødegå de udfordringer, vi står over for i disse år, alene. Udfordringerne kalder på sammenhold og på, at vi alle støtter op om Kongerigets sikkerhed.

Den robusthed og kampkraft, som forsvarschefen siger, at vi skal opbygge, kommer ikke kun fra vores væbnede styrker og vores beredskab. Den kommer i høj grad også fra det civile samfund. Den kommer fra jer.

Sidste år lagde godt 14.500 hjemmevernssoldater omkring 2,5 mio. frivillige timer i deres tjeneste. Til støtte for politiet, til bevogtning af danske havne, hvor NATO-materiel blev ind- og udskibet og meget mere. De mange frivillige i Beredskabsstyrelsen ydede en uvurderlig hjælp ved oversvømmelser og brande – fx da Børsen brændte i København. Og reservister-

ne sikrer robusthed i de militære stabe og er helt uundværlige for, at vores flåde kan afpatruljere vores farvande.

Det er her, at I som InterForce-virksomheder spiller en meget væsentlig rolle. Uden jeres velvilje ville alle disse mange mænd og kvinder ikke kunne stille til uddannelse, øvelse og indsættelse i uniform. I viser samfundssind, når I støtter Forsvaret og beredskabet gennem jeres medlemskab af InterForce. Som I kan læse andetsteds i dette magasin, gør det ifølge Forsvarschefen, Chefen for Hjemmeværnet og Direktøren for Beredskabsstyrelsen en meget reel forskel.

Det er ikke blot vores væbnede styrker, der opruster i denne tid – det gør vi også i InterForce. Siden begyndelsen af 2025 har det været muligt at blive støttevirksomhed, hvor man giver minimum fem dages fri med løn til tjeneste til alle sine medarbejdere i uniform. I skrivende stund er der allerede over 70, der har valgt den type medlemsskab og godt 100 er på vej til at blive støttemedlemmer. Som du også kan læse om i magasinet, er vi i gang med en række organisationsændringer, der skal gøre os endnu mere robuste i forhold til den nye, usikre verdensorden, vi befinder os i. Endelig har vi oprettet en bemandet helpdesk, hvor I kan få svar på alle jeres spørgsmål vedrørende InterForce, Forsvaret og beredskabet (se side 4).

Mange tak for jeres opbakning til InterForce og til jeres nuværende ansatte eller kommende i uniform. Hjælp os meget gerne med at sprede det gode budskab: Bed jeres kollegaer om at gå ind på www.interforce.dk og selv melde deres virksomheder ind i InterForce, eller kontakt os på tlf. 40 35 52 66 eller frontdesk@interforce.dk. Jeres – og deres – opbakning er vigtigere end nogensinde før. ●

Generalmajor (pens.)
Finn Winkler
chef for InterForce-Sekretariatet

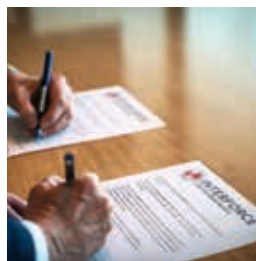
Indhold

01

Leder /
En anden verden

04

InterForce i rivende
udvikling

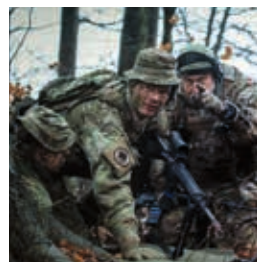
06

Air Defence Wing
får brug for Reserven

10

Unge i uniform

16

Beredskabet kalder
erhvervslivet

22

Skarpe indsættelser
i de danske farvande

26

Fra Novo Nordisk
til uniformen

30

Forsvarschefen:
Jeres støtte gør
en reel forskel

36

Det seneste år
med InterForce

38

Havne i front

44

Støttevirksomheder
giver fem dage fri
med løn til tjeneste

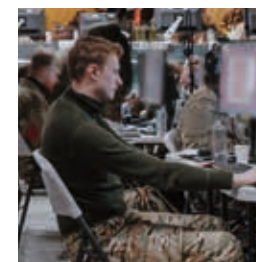
48

Fyn er tilbage på det
militære Danmarkskort

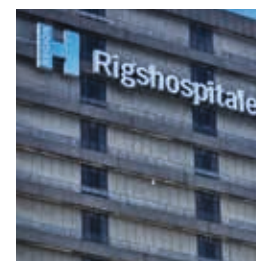
54

Operation Fønix:
Erfarne reservister
styrker Forsvaret
i en usikker tid

58

Frontpersonale

62

Søværnet har
roret i InterForce
Region Nordjylland

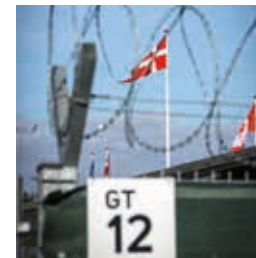
66

Arktisk Basisuddannelse
– et år efter

72

Interforce-rejse
til Letland

INTERFORCE-MAGASINET
UDGIVES AF

InterForce-Sekretariatet
Generalstok, Kastellet 82
2100 København Ø
interforce@interforce.dk
www.interforce.dk

Ansvarshavende redaktør
Chef for InterForce-Sekretariatet
generalmajor (pens.) Finn Winkler

I redaktionen
Simon Staffeldt Schou (redaktør, InterForce-Sekretariatet)
Rikke Marie Nielsen (grafisk design, Stibo Complete)
Redaktionen afsluttet 10/10 2025.

Forsiden
Russisk fregat eskorteres gennem Storebælt af
Marinehjemmeværnet. Foto: Marinehjemmeværnet.

Oplag
6.600 stk.

ISSN 1601-491X

InterForce i rivende udvikling

Det seneste år har været præget af en række nye tiltag hos InterForce.

AF SIMON STAFFELDT SCHOU

Med den nye frontdesk er det blevet lettere for virksomheder at komme direkte i kontakt med InterForce og Forsvaret.

Foto: Simon Staffeldt Schou

I en usikker tid, hvor sikkerhed, forsvar og beredskab fylder meget i den offentlige debat, står InterForce som et stærkt bindeled mellem det civile erhvervsliv, Forsvaret og beredskabet.

Netop det civilt-militære samarbejde er blevet en afgørende brik i at sikre, at vi i Danmark kan skabe kampkraft og stå imod fremtidens udfordringer – både i fredstid, under kriser og i en eventuel konfliktsituation.

Historisk medlemsfremgang og rekordstor interesse

Vi oplever en historisk bred opbakning til InterForce, både fra danske virksomheder, det offentlige og fra politisk side.

Opbakningen afspejler sig tydeligt i medlemsudviklingen: Siden 2020 er antallet af medlemsvirksomheder vokset fra 1.779 til hele 3.304 pr. september 2025. Alene det seneste år er over 500 nye virksomheder kommet til. Det er den største årlige tilgang til dato.

Vi oplever også en stor interesse for vores arrangementer. Der er næsten altid fulde huse til de mange regionale og centrale InterForce-aktiviteter, og Uniform på jobbet-dagen den sidste onsdag i september er blevet en stærk markør for den synlige støtte til de frivillige og reservisterne i Forsvaret og beredskabet.

Også antallet af vores nye type medlemskab – InterForce-støttevirksomheder – som blev igangsat i 2025, er stigende. Støttevirksomhederne spiller en central rolle ved, ud over det normale InterForce-medlemskabs vilje til at vise fleksibilitet, at tilbyde minimum fem dage fri om året med løn til tjeneste for deres medarbejdere i uniform. Som du kan læse i interviewet med Forsvarschefen, chefen for Hjemmeværnet og direktøren for Beredskabsstyrelsen i dette magasin, er denne fleksibilitet og engagement helt essentielt for opbygningen af kampkraft og robusthed i vores samfund.

Ny struktur skal styrke samarbejdet

For at omstille os til den nye verdens(u)orden har vi i InterForce gennemført en omfattende reorganisering af vores struktur, som er blevet godkendt af vores formand, Henrik Dam Christensen, og Forsvarschefen.

Vi har gennemgået hele strukturen, men fastholder komitéen, ligesom det vitale regionale niveau fastholdes. Komitéen bliver mindre og får en mere tydelig overvægt af civile repræsentanter fra danske private og offentlige virksomheder. Den nye komité afholder efter planen sit første møde i 2. kvartal 2026.

Vores advisory Board er blevet nedlagt og bliver erstattet af et nyt Executive Board, der skal stå for forberedelse til komitémøderne og for at udvikle nye initiativer. Jesper Arkil

fra Arkil A/S vil fremover spille en central rolle som formand for Executive Boardet og som næstformand for InterForce. Chefen for Forsvarsstaben samt en repræsentant for de regionale formænd og en militær koordinator vil også indgå i boardet, hvilket vil sikre en central og regional forankring.

Reorganiseringen indebærer også en styrkelse af forbindelsesofficersgruppen – InterForces såkaldte 'ambassadører'. De får en mere fremtrædende rolle, blandt andet i det kommende Joint Headquarter Denmark. Dermed bliver InterForce endnu mere direkte involveret i det civilt-militære samarbejde, også i evt. krise- og krigssituationer.

Ny frontdesk

Med etableringen af vores nye frontdesk er det blevet lettere for medlems- og støttevirksomheder at komme i direkte kontakt med InterForce og Forsvaret.

Frontdesken bemannes af de regionale sekretariater og af InterForces medarbejdere på Kastellet.

Her besvarer vi alle typer henvendelser – om medlemskab, arrangementer, fleksibilitet for ansatte i tjeneste, hvordan virksomheder bedst kan støtte Forsvaret og beredskabet, eller hvor man henvender sig med produkter til Forsvaret. ●

@ frontdesk@interforce.dk

+45 40 35 52 66 (mandag-torsdag kl. 10-14)

InterForces ambassadører får en mere fremtrædende rolle, blandt andet i det kommende Joint Headquarter Denmark.

Foto: Simon Staffeldt Schou

Air Defence Wing

FÅR BRUG FOR RESERVEN

Danmark skal igen have et jordbaseret luftforsvar, og Reserven kan blive en vigtig del af det.

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN

Man kan rent fysisk se, at der er travlt på Flyvestation Skalstrup ved Roskilde. Rendegravere er ved at grave stolper ned, så området omkring flyvestationen kan blive hegnet ind. En af bygningerne er pakket ind i stilladser, og store maskiner er parkeret på parkeringspladsen foran receptionen.

Der er en god grund til travlheden: Flyvestation Skalstrup er stedet, hvor Air Defence Wing – som bliver Flyvevåbnets første større arbejdsplads på Sjælland i to årtier – får hjemme. Den nye wing skal operere det nye jordbaserede luftforsvar, som skal forsvare civilbefolkning, militære mål og kritisk infrastruktur mod trusler fra luften.

Air Defence Wing blev officielt oprettet den 26. marts 2025. Siden da er det gået rigtig stærkt med at få opbygget organisationen, som fremover skal forsvare det danske luftrum fra jorden. Før sommerferien var der omkring 30 ansatte. I begyndelsen af september var antallet mere end tredoblet til 100 ansatte, og planen er, at der ved udgangen af 2025 er ansat 150, fortæller stabschef for Air Defence Wing, oberstløjtnant Thomas Larsen.

"Helt overordnet er vi on track i forhold til den plan, vi lavede, da vi blev samlet i al hast i foråret. Vi er ved at skaffe de soldater, vi skal bruge til administration, logistik, bevogtning, operationer osv. Vi har fået fat på det første operative personel, som skal betjene systemerne. Der er nu truffet beslutninger om, hvilke systemer vi skal have, og vi forventer at få det første snart," siger Thomas Larsen.

Kendte og ukendte

Danmark skal have flere typer af jordbaseret luftforsvar bestående af langtrækkende og mellemtrækkende systemer, og anskaffelserne har kørt i to spor: Det ene spor var hasteanskaffelsen hen over sommeren, som kom på plads i juni 2025, hvor man leasede det norske NASAMS-system fra producenten Kongsberg. Det er et system, der kan leveres allerede i 2025, og som skal være operativt straks derefter.

Herudover blev der tegnet kontrakt på et fransk system, MICA, og det tyske IRIS-T. Den 11. september kom så nyheden om, at Danmark vil indkøbe i alt otte systemer med henholdsvis lang og mellemlang rækkevidde. Det langtrækkende system bliver det franske SAMP/T. De hasteanskaffede systemer vil være en del heraf. Det hele til en samlet pris på omkring 58 milliarder kroner – det største danske våbenkøb i historien.

"Nu har vi en tydeligere vej ud i fremtiden, som vi kan planlægge og opstille efter, når vi har haft lejlighed til at analysere detaljerne omkring de forskellige systemer," fortæller Thomas Larsen.

Uddannelsen af de første soldater, der skal bemane det leasede norske NASAMS-system, er allerede undervejs i udlandet. Det er planen, at systemet skal være operativt omkring årsskiftet.

Fart på ansættelser

Det er ikke nogen hemmelighed, at det i en årrække har været svært at fastholde og rekruttere til Forsvaret. På trods af det er det gået hurtigt med at få ansat folk til den nye wing.

”Der er rigtig mange steder, hvor vi kan bruge Reserven. Det kunne være mekanikere, teknikere og andre specialister, som måske er ude i virksomhederne, men som kan komme ind og hjælpe os, hvis der er behov for det.”

– stabschef for Air Defence Wing oberstløjtnant Thomas Larsen

Foto: Michael Aagaard Jensen

”Vi har haft mere medvind på cykelstien, end jeg personligt havde troet, at vi ville have. Jeg troede, det ville være svært at få folk. Men når du kigger ud over bredden i det, vi har ansat, så har vi ikke kannibaliseret andre enheder. Vi har fået godt med folk rundt omkring fra, og så har vi folk, der er søgt ind helt udefra. Det kan være folk, der har været på TUL (tjenestefri uden løn, red.), eller som har arbejdet i Forsvaret engang og har sagt op, og som så nu er kommet tilbage igen. Der er nogen, som er tilbage fra den generation, der kan huske luftforsvarssystemet HAWK, som vi lukkede ned for for 20 år siden. Og så er der andre, som overhovedet ingen forudsætninger har for luftforsvar. Dem giver vi så et kursus i luftforsvar,” fortæller Thomas Larsen.

Reserven skal bruges igen

Der er et ønske om, at Reserven bliver en større del af Air Defence Wing. Brugen af Reserven i Flyvevåbnet har i en periode været droslet meget ned, og ressourcerne har været brugt på det fastansatte personel. ”Men nu bliver der igen mulighed for at bruge Reserven i eksempelvis Air Defence Wing,” fortæller brigadegeneral og vicechef i Flyverkommandoen Hans Peter Andersen.

”Tidligere har vi brugt Reserven til at træne vores faste personel til internationale operationer. Vi har brugt det, vi kalder specialistreserven – altså folk vi ville forvente at skulle bruge i en krigssituation, eksempelvis i Flyvevåbnets nationale luftoperationscenter. Vi gør begge dele stadig, men i mindre grad i forhold til internationale operationer, da vi kigger mere ind i et nationalt forsvar end i internationale operationer,” fortæller han.

Fremover kan man altså igen bruge ressourcer på Reserven i Flyvevåbnet. Det ligger dog endnu ikke helt fast, hvordan Reserven – eller mobiliseringen i Forsvaret generelt – kommer til at se ud i fremtiden. Det bliver afklaret, når Forsvarskommandoen har færdiggjort en analyse af, hvordan Reserven og mobiliseringen i forhold til den nye værnepligt kommer til at se ud.

”Vi anvender i dag Reserven som afløsere i korttidsansættelser. Eksempelvis bruger vi dem som specialistreserve til større øvelser. Nu skal vi så se på, hvordan vi kan bruge dem i eksempelvis Air Defence Wing. Det kan enten være som specialstreserve eller en form for mobilisering. Men det er stadig i det tidlige stadie, og vi er ikke 100 procent sikre på, hvordan vi vil anvende dem. Vi ved dog, at vi kommer til at anvende dem,” fortæller Hans Peter Andersen.

Det skal være interessant

Flyvevåbnet har haft, hvad Hans Peter Andersen beskriver som en fornuftig opbygning af reservister

over de seneste år, som man gerne vil holde fast i. Derfor er det også vigtigt at fastholde det momentum.

”For at det skal være interessant at være reservist i Flyvevåbnet, skal man jo bruges til noget. Derfor er der slet ingen tvivl om, at den periode, hvor vi satte brugen af reservister på pause, ikke har været motiverende for reservisterne. Så vi har opfordret til, at hvis vi kan finde noget, som kan skabe operativ effekt – altså kampkraft, som er vores kodeord lige nu – så skal vi bruge Reserven til det. Gerne så meget som muligt, så hurtigt som muligt. For jo mere interessant vi kan gøre opgaven, og jo mere relevant den er, jo større er sandsynligheden for, at vi fastholder dem, og at vi får nye ind. Fordi det gode rygte spredes om, at det er interessant at være reservist i Flyvevåbnet,” fortæller han.

Reserven skal sikre robusthed

Hos Air Defence Wing har man et helt klart ønske til, hvordan Reserven i fremtiden kan blive en del af wingen.

”Formålet med vores enhed er at kunne kæmpe. Lad os forestille os, at det kom til en krise eller en krig. Så vil vi ret hurtigt se, at den faste bemanning vil få relativt travlt, hvis de skal operere 24-7-365. Så der, hvor vi godt kunne tænke os at anvende både Reserven og eventuelt mobiliseringen, er til at give os noget robusthed. Altså at have nogen på kontrakt, som vi kan kalde ind, der kan hjælpe os med at få den nødvendige robusthed og dybde, så vi kan køre kontinuerlige operationer.”

Brug for specialister og soldater

Det er ikke alle funktioner, hvor det vil være oplagt at anvende en reserve. I Air Defence Wing vil der være nogle meget specialiserede job, som kræver et meget højt færdighedsniveau, og som kræver rigtig mange timer at opretholde.

”Men der er rigtig mange steder, hvor vi kan bruge Reserven. Det kunne være mekanikere, teknikere og andre specialister, som måske er ude i virksomhederne, men som kan komme ind og hjælpe os, hvis der er behov for det. Det kunne også være i forhold til command and control, altså føring af enheder, når de skal indsættes. Flyvevåbnet har – siden vi skilte os af med HAWK – i overvejende grad været inde bag hegnet. Nu skal vi til at gennemføre mobile operationer ude i terrænet. Det kræver så, at vi skal have beskyttelse, og netop her kommer de gode gamle soldatermæssige færdigheder, føring og alt det ind. Der vil Reserven være uvurderlig,” siger Thomas Larsen. ●

Oberstløjtnant Thomas Larsen er stabschef for Air Defence Wing og har travlt med opbygningen af Danmarks nye jordbaserede luftforsvar.

Foto: Michael Aagaard Jensen.

Brigadegeneral og vicechef i Flyverkommandoen Hans Peter Andersen ser muligheder for at bruge Reserven i Air Defence Wing.

Foto: Forsvaret.

Foto: Kenneth Ophus

”Den frivillige tjeneste udvikler vores leder-skab, samarbejdsevner og problemløsning – egenskaber, der også styrker virksomhedens kernekompetencer.”

– Vincent Adam Bonde Boysen, Netcompany

BEREDSKABSSTYRELSENS OG DANSKE BEREDSKABERS FRIVILLIGE

Der er i alt ca. 3.000 frivillige i det samlede redningsberedskab i Danmark. De frivillige arbejder med specialer som katastrofemedicin, brand, redning, kommunikation og logistik. De deltager i mere end en fjerdedel af Beredskabsstyrelsens indsatser.

HJEMME-VÆRNETS FRIVILLIGE

Er man 18 år, fysisk egnet og uden plettet straffeattest, kan man blive hjemmeværnsfrivillig. Man skal gennemføre en lovpligtig grunduddannelse inden for tre år og yde mindst 24 timers tjeneste årligt for at forblive aktiv. Der er ca. 14.500 aktive hjemmeværnsfrivillige.

UNGE I UNIFORM

Rekordmange unge melder sig til Hjemmeværnet og beredskabet. Det styrker både fællesskabet, Danmarks sikkerhed – og deres arbejdspladser

AF JONAS ROULUND

Den sikkerhedspolitiske situation i verden har sat sine spor. Krigen i Ukraine, øgede spændinger i Europa og et styrket fokus på Danmarks beredskab har fået historisk mange danskere til at melde sig til Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen. Blandt dem er rigtig mange unge.

Men hvad driver de unge – og hvordan bakker virksomhederne op om deres engagement? Vi har mødt to frivillige, der bærer uniform i fritiden, og en leder, der ser de unges bidrag i praksis.

En ny generation i uniform

Både Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen melder, at det ikke længere blot er en ældre generation af frivillige, der stiller op til tjeneste. Den yngre generation melder sig i stigende grad år for år. Det vidner om en ny bølge af samfundsengagement, ofte drevet af

ønsket om mening og fællesskab – og i mindre grad af økonomisk motivation.

De senere år har mange unge mennesker meldt sig til at bevogte havne, dirigere trafik, overvåge danske farvande, deltage i redningsarbejde og meget mere i Hjemmeværnet og beredskabet. Det er unge med forskellige baggrunde og uddannelser, som ønsker at gøre en forskel i deres lokalsamfund – og i det større nationale beredskab.

Fra festivaler til forsvar

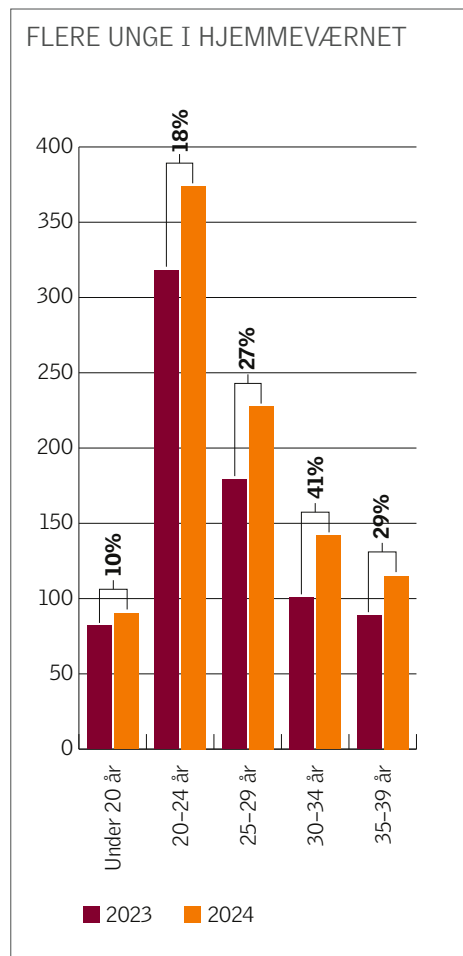
En af dem, der har valgt at lægge mange timer i at tjene samfundet via Hjemmeværnet, er 27-årige Tobias Berg Nielsen. Til daglig arbejder han som projektleder hos Nordic Rentals, Skandinavien største privatejede tekniske partner inden for totalproduktioner til events, koncerter og tv.

28-årige Vincent Adam Bonde Boysen til daglig IT-konsulent hos Net-company. I sin fritid er han hjemmeværnsfrivillig i Infanterikompagni København.

Foto: Kenneth Ophus

Når han ikke orkestrerer lyd, lys og store scener, er han aktiv i Marinehjemmevernets specialister i havnebevogtning og maritim eskorte: Flotille 125 Maritime Force Protection med base i Fredericia.

Sidste år brugte Tobias omkring 1.000 timer på at sikre især Esbjerg Havn i forbindelse med værtsnationsopgaver.

"Jeg meldte mig ind i 2023, efter krigen i Ukraine brød ud. Jeg er typen, der gerne vil hjælpe og bidrage – og det gør man jo ikke ved bare at sidde og se med i medierne. Flotille 125 kørte en kampagne i Fredericia, og det fangede min interesse," fortæller han.

Tobias havde længe søgt et fællesskab, der kunne passe til hans arbejdsliv i eventbranchen, som er meget sæsonbetonet.

"Holdsport og foreningsliv har ofte faste ugentlige mødetider, hvilket ikke passede med min karriere," forklarer han.

I sommerhalvåret arbejder Tobias med koncerter og festivaler, mens vinterhalvåret giver bedre mulighed for at tage ud på opgaver for Marinehjemmevernet.

Her bidrager han primært til bevogtningen af havneområder, når alliancepartnere ankommer til Esbjerg

Fremtidens arbejdspladser forventes i stigende grad at støtte og tilpasse sig denne frivillige indsats.

Havn. Opgaven involverer hver gang omkring 60 frivillige hjemmevernsfolk, der hjælper med modtagelse og afskibning.

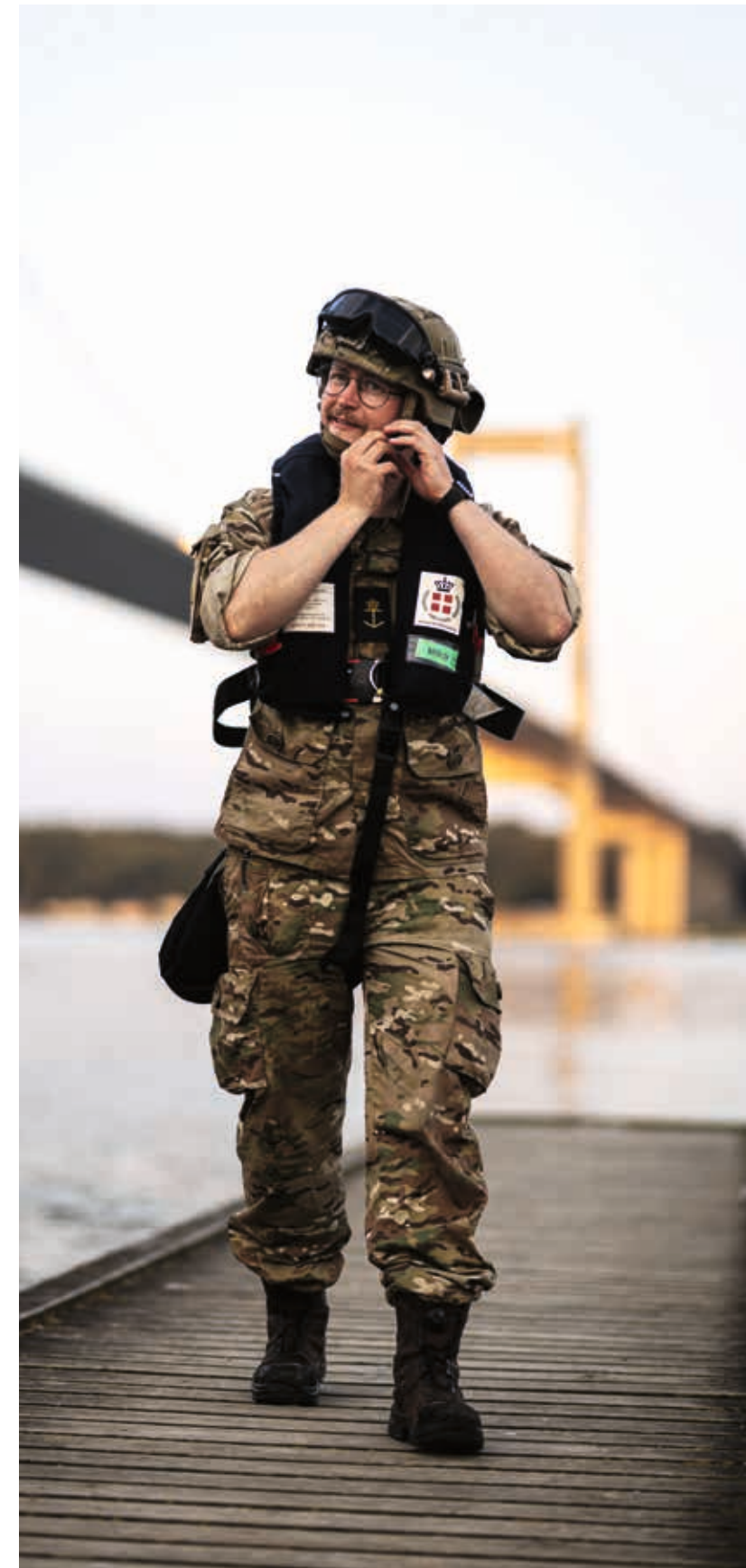
"Det gør mig glad, fordi jeg laver noget, jeg også synes er sjovt. Jeg kan godt lide at være social, og det er fedt at møde nye mennesker og skabe relationer. Derudover er det kompetencegivende at komme på kurser og opgaver, hvor man kan mærke og se, at man virkelig gør en forskel," siger Tobias.

Unge kræfter – erfarne ledere

44-årige Jacob Ølholm bemærker også den positive energi fra de mange unge frivillige. Han er flotillechef og leder af Task Force Blå – en samling af enheder fra Marinehjemmevernet og Søværnets Dykkertjeneste.

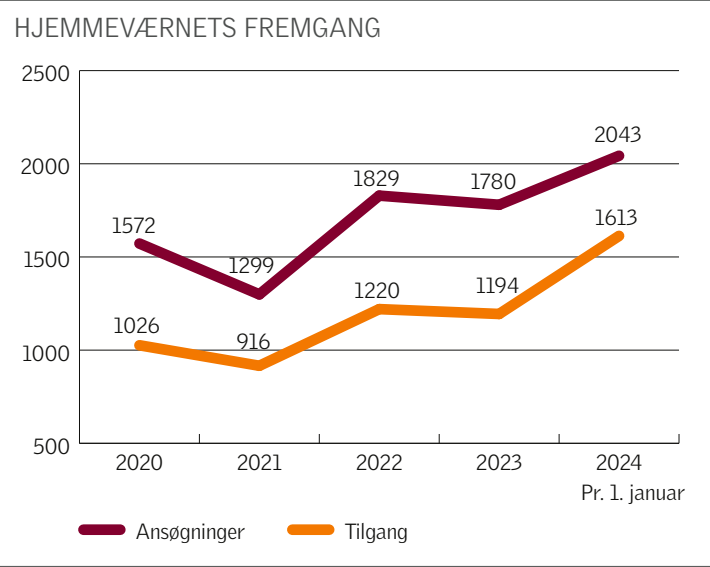
"De unge kommer med velovervejede beslutninger. De ønsker at bruge tid på det, og de ved, hvad der kræves. Det er tydeligt, at de har sat sig ind i opgaverne og ønsker at bidrage. De ved godt, at det er tidskrævende, men de er parate til det," fortæller Jacob, som selv bruger omkring 2.000 frivillige timer om året i Hjemmevernet.

"Det skaber en god blanding af erfaring og ungdommelig energi, der styrker fællesskabet og motivationen til at bidrage," tilføjer han.

27-årige Tobias Berg Nielsen lægger rigtig mange timer i Marinehjemmevernet. Sidste år brugte han ca. 1.000 timer på sin tjeneste. Til daglig er han projektleder hos Nordic Rentals.

Foto: Michella Munch

Fra kontor til kammeratskab

På den anden side af bæltet, i København, oplever man tilsvarende stor interesse for Hjemmeværnet. 28-årige Vincent Adam Bonde Boysen er hjemmeværnsfrivillig i Infanterikompagni København. Krigen i Ukraine var også for ham en afgørende faktor for at melde sig ind.

”Jeg var færdig med min værnepligt og havde stadig en interesse for den militære verden. Samtidig havde jeg karrieremål, så Hjemmeværnet blev en god mulighed for at kombinere begge verdener,” fortæller Vincent, der – ligesom Tobias – nyder det sociale fællesskab.

”Det er et sted med stærkt sammenhold. Det kan være fysisk og mentalt udfordrende, og man får mulighed for at arbejde med sig selv,” siger han.

Til daglig er Vincent it-konsulent hos Netcompany. Arbejdet er kontorbaseret, og det kan derfor være et tiltrængt afbræk at bruge både krop og hjerne på en anderledes måde.

”Det er næsten meditativt at skifte omgivelser i en periode. Det handler om personlig udvikling og fællesskab, og det giver også en identitet at være i uniform,” forklarer Vincent.

Kompetencer, der rækker ud over kasernen
For både Vincent og Tobias handler det om mere end blot at være frivillig – det er en kilde til personlig og professionel udvikling.

”Det er kompetencegivende på mange måder. Som projektleder øver jeg både ledelse og logistik, som jeg kan bruge i begge roller,” fortæller Tobias, mens Vincent fremhæver den praktiske og mentale læring fra Hjemmeværnets kurser.

”Strukturen i befalinger sikrer, at opgaver overleveres korrekt hver gang. Det er værdifuldt i erhvervslivet. Samtidig bliver man klogere på sig selv, bryder mentale grænser og bliver bedre til at lede,” siger Vincent.

Netcompany bakker op om de ansattes engagement og giver fem betalte fridage til militærtjeneste om året. Vincent understreger, at Hjemmeværnet også er en værdifuld erfaring til CV’et: ”Det giver både personlig stolthed og faglig udvikling.”

Vaner og gevinster

Jacob Ølholm bemærker også, at de unge bringer nye perspektiver og stiller spørgsmål, der får de ældre til at genoverveje gamle vaner.

”De unge er proaktive og motiverede. De vil gerne udvikle sig inden for ledelse og samarbejde. Opgaverne er synlige og håndgribelige. Det appellerer til mange, som ellers arbejder meget digitalt. Det føles godt at kunne se sin indsats gøre en konkret forskel,” forklarer han.

I takt med, at flere unge engagerer sig frivilligt i Hjemmeværnet, beredskabet og andre samfundsopgaver, oplever mange virksomheder også en ny dimension af medarbejdernes motivation og kompetencer. Fremtidens arbejdspladser forventes i stigende grad at støtte og tilpasse sig denne frivillige indsats.

”Virksomheden ser det som en win-win-situation, når vi medarbejdere bruger tid på frivilligt arbejde. For det udvikler vores lederskab, samarbejdsevner og problemløsning – egenskaber, der også styrker virksomhedens kernekompetencer,” forklarer Vincent, der kan have brug for fleksibilitet i forbindelse med øvelser og opgaver.

Den fleksibilitet får han hos Netcompany, der er støttevirksomhed hos InterForce og dermed understøtter en god balance mellem arbejde og frivilligt engagement.

En pligt – og en personlig gevinst

Den øgede interesse for Hjemmeværnet og beredskabet skyldes ikke kun det forværrede trusselsbillede. Hjemmeværnets styrkede omdømme i befolkningen, øget synlighed omkring vigtige opgaver som værtsnationsopgaver og mediernes positive fremstilling af soldaternes kompetencer spiller også en rolle.

”Folk er mere bevidste om vigtigheden af vores arbejde. Jeg oplever en stolthed i at fortælle om vores opgaver, når jeg har været afsted på øvelser,” siger Tobias, som suppleres af Vincent:

”For mig føles det lidt som en pligt, fordi man gerne vil bidrage i den situation, samfundet står i. Og så er det også en mulighed for personlig udvikling. Det er givende at møde mennesker fra alle samfundslag og gøre noget konkret for fællesskabet.” ●

44-årige Jacob Ølholm er flotillechef og leder af Task Force Blå og bruger omkring 2.000 frivillige timer om året i Hjemmeværnet.

Foto: Astrid Dalum

ERHVERVSLIVET RYKKER TÆTTERE PÅ BEREDSKABET

Verden er blevet et farligere sted – flere initiativer trækker virksomhederne og beredskabet tættere sammen

AF MICHAEL RACHLIN

Foto: Magnus Stig Mikkelsen

Hvis man tidligere havde svært ved at forestille sig scenarier, der kunne lægge Danmark ned, har de seneste fem-seks år nok hjulpet på vores forestillingsevne. Med Covid-19-pandemien, krigen i Ukraine med efterfølgende forsynings- og energikrise, voldsomme klimahændelser, sabotage mod internetkabler og en markant stigende cybertrussel er det blevet meget nemmere at få offentlighedens opmærksomhed, når der tales om kriser, beredskab og samfundets robusthed.

Fra myndighedernes side er der afsat langt flere midler til beredskab, og sidste år blev der oprettet et ministerium for samfundssikkerhed og beredskab. Samtidig er bevidstheden vokset om, at danske virksomheder spiller en vigtig rolle – både når det handler om at gøre samfundet mere modstandsdygtigt i hverdagen, og når vi skal imødekomme alvorlige scenarier, der kan opstå i fremtiden.

I 2025 er der lanceret flere initiativer fra det nye ministerium, bl.a. en beredskabsaftale med øget inddragelse af erhvervslivet og etableringen af et erhvervsforum. Her er nogle af landets største virksomheder – bl.a. A.P. Møller – Mærsk, Salling Group og Novo Nordisk – med ved bordet. Forummet skal bidrage til, at erhvervslivet inddrages og tager medansvar for vores fælles sikkerhed, sagde minister for samfundssikkerhed og beredskab, Torsten Schack Pedersen (V), ved lanceringen:

”Min ambition er, at vi på tværs af samfundet arbejder sammen for at stå stærkere og være bedst muligt rustet til at håndtere de kriser og

hændelser, der kan opstå. Hvis vi bliver ramt af en krise, er det helt afgørende, at vi på tværs af led og sektorer er forberedte,” fremhævede ministeren.

Ud af Tornerosesøvn

Mange af erhvervslivets største spillere er allerede kommet med forslag til, hvordan de kan bidrage til at gøre Danmark mere robust i hverdagen – og hvordan vi kan blive bedre til at forberede os på kriser.

Dansk Industri foreslår i et stort beredskabspolitisk udspil, at der udbydes standby-kontrakter til private virksomheder, som stiller kapacitet til rådighed i tilfælde af kriser. På samme måde som der i dag er standby-kontrakter for snerydning og brandslukning, ønsker man kontrakter med private aktører, der kan hjælpe med at holde fødevareforsyning, infrastruktur og medicinudlevering i gang under større krisescenarier. Det siger underdirektør Rasmus Anderskov fra Dansk Industri:

”Vi er som samfund vågnet af Tornerosesøvn. Virksomhederne er blevet mere opmærksomme på, hvordan verden har ændret sig. Ligesom alle andre kan vi følge med i den geopolitiske udvikling, angreb på kabler i Østersøen, cyberangreb osv. Vores medlemsundersøgelse viser, at antallet af virksomheder med beredskabsplaner er blevet fordoblet på to år. Vi er langt fra i mål, men det viser, at vi er på vej,” siger Rasmus Anderskov.

Han understreger, at virksomhederne ikke skal erstatte det offentlige beredskab i tilfælde af en krise. De skal ikke være dem, der står med

Der er kommet større fokus på at kunne reagere på større og mere komplekse kriser på tværs af de lokale beredskaber. Her ses Beredskabsstyrelsens nye tankvogne og autosprøjter på vej over Lillebæltsbroen tidligere på året.

Foto: Bo Byskov-Eriksen, Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste

brandslangen, men de skal sørge for, at der så længe som muligt er en bagvedliggende infrastruktur, der gør det muligt at slukke brandene.

”Det er ikke, fordi vi har noget dårligt at sige om det offentlige beredskab. De er virkelig gode til at reagere på lokale situationer. Men jeg tror, alle er enige om, at hvis vi står over for store hændelser, der rammer bredt geografisk eller tematisk, så er vi ikke gode nok,” siger Anderskov. Dansk Industri peger i sit udspil på erfaringer fra Sverige og Finland, som er længere fremme med samarbejdet mellem erhvervsliv og beredskab.

Den finske model

I Finland har man gennem National Emergency Supply Agency i årtier haft et tæt samarbejde mellem stat og erhvervsliv. Her indgår virksomheder standby-aftaler, deltager i kriseøvelser og deler information med myndighederne. På den måde kan de hurtigt aktiveres under en krise.

Den finske model sikrer, at kritiske ressourcer altid kan mobiliseres, og landet nævnes ofte som forbillede på, hvordan et lille samfund kan opbygge en robust og effektiv beredskabsstruktur.

”Vi kommer ikke op på niveau med Sverige og Finland på et par år. Finland har en anden historik og kultur – og en meget længere grænse, de skal passe på. Men vi skal bruge de erfaringer, vi kan. Standby-kontrakter kan være et bedre og billigere alternativ til

”Antallet af virksomheder, der har beredskabsplaner, er blevet fordoblet på to år. Vi er langt fra i mål, men det viser, at vi er på vej.”

– Rasmus Anderskov, underdirektør, Dansk Industri

Underdirektør Rasmus Anderskov fra Dansk Industri.

Foto: Dansk Industri

Klimahændelser – som her forhøjet vandstand i Sønderjylland i 2017 – er et af de scenarier, der fylder meget i planlægningen af det fremtidige beredskab, og som har fokus fra både offentlige og private aktører.

Foto: Ingeniørregimentet

HYBRIDE TRUSLER

Krig, naturkatastrofer, terror, sundhedskriser og sammenbrud af forsyningskæder. Det er de klassiske scenarier, virksomheder og myndigheder traditionelt har arbejdet med, når de planlægger beredskab.

I dag fylder de såkaldte hybride trusler dog mere og mere. Det fremgår bl.a. af den seneste trusselvurdering fra PET og af Dansk Industris beredskabspolitiske udspil.

Hybride trusler opstår, når en stat eller aktør kombinerer forskellige midler – fx militære virkemidler, cyberangreb, desinformation, økonomisk pres eller sabotage – for at destabilisere et andet land uden formelt at erklære krig. Altså en blanding af klassiske og nye angrebsmåder, hvor grænsen mellem fred, krise og krig udviskes.

Center for Cybersikkerhed hævdede i juni 2024 trusselsniveauet for destruktive cyberangreb fra lav til middel. Det betyder, at danske virksomheder og myndigheder kan blive ramt og bør indføre forebyggende foranstaltninger.

at opbygge store stationære lagre, der sjældent bliver brugt. Her har vi store virksomheder, der kan bidrage,” siger Anderskov.

Han fremhæver coronapandemien som et godt eksempel på, hvordan private virksomheder spillede en afgørende rolle. Fx var det vigtigt for den samlede krisehåndtering, at alkoholproducenter begyndte at fremstille håndsprit – en hurtig og relativt ukompliceret omstilling.

”Ud over at det er en rigtig god idé at have en beredskabsplan, kan vi ikke anbefale nok, at man gennemfører jævnlige øvelser. Det er også det råd, vi får fra eksperter: Øv jer, øv jer, øv jer. Se nu at få lavet de større øvelser på tværs af sektorer. Mange virksomheder har ikke en lang tradition for det. Men der er kommet mere

fokus, og det er meget værdifuldt,” understreger han.

Nyt virksomhedsberedskab

Et andet stort initiativ, der har set dagens lys det seneste år, er Virksomhedsberedskabet – et netværk af nogle af landets største virksomheder. Netværket skal styrke det danske krisoberedskab ved at mobilisere de ressourcer, der allerede findes i erhvervslivet.

Virksomhedsberedskabet, lanceret af Falck men organiseret som en selvstændig enhed, er bl.a. inspireret af erfaringerne fra Covid-19. Mange virksomheder ville gerne tage et endnu større ansvar, men vidste ikke altid, hvor og hvordan de kunne hjælpe. Derfor handler indsatsen både om at planlægge scenarier og om at kortlægge,

”Min ambition er, at vi på tværs af samfundet arbejder sammen for at stå stærkere og være bedst muligt rustet til at håndtere de kriser og hændelser, der kan opstå.”

– Torsten Schack Pedersen (V), minister for samfundssikkerhed og beredskab

hvor ressourcerne findes, fortæller Kim Holst, ansvarlig for Virksomhedsberedskabet:

”Der er over to millioner ansatte i den private sektor i Danmark og enorme materielle ressourcer og viden. Hvis vi bare kan få en lille del med, kan vi komme rigtig langt. Lige nu repræsenterer vi over 200.000 ansatte fra mange forskellige sektorer. Vi fokuserer på konsekvenserne og følgevirkningerne af en eventuel krise. Her kan løsningerne ligge mange forskellige steder,” siger Kim Holst, der efter en længere karriere i Forsvaret blev ansat til at stå i spidsen for netværket.

Baseret på frivillighed

Selvom Virksomhedsberedskabet arbejder med nogle af de samme udfordringer, som ministeriet og Dansk Industri adresserer i deres udspil, er det hverken et alternativ eller en konkurrent.

Netværket er baseret på frivillighed. Netop derfor mener Kim Holst, at man kan gøre tingene anderledes og med en anden dynamik. Og selv om vi på mange områder halter efter Finland, Norge og Sverige, kan det være værdifuldt at udvikle en særskilt dansk model.

”Vi arbejder med frivillighed, og det giver os fleksibilitet og mulighed for at udvide netværket og samle viden. Også inden for områder, hvor der ikke nødvendigvis er planer om kon-

trakter, lovkrav eller rådighedsaftaler. Vi tror, det er en styrke at etablere en organisation på det her grundlag. Der er en høj grad af tillid i det danske samfund, og det kan vi bygge noget værdifuldt oven på,” siger Holst.

Han understreger, at de seneste tre år har ændret mentaliteten i virksomhederne, i kølvandet på både krigen i Ukraine og Covid-19.

”Vores opgave er at samle viden om, hvad der skal til for at holde samfundet kørende længst muligt. Ovenpå kommer vi til at have øvelser og workshops, så vi kan finde ud af, hvor de svage led i værdikæden er. Det er ikke raketvidenskab, men vi har endnu ikke kortlagt, hvordan det vil påvirke vigtige funktioner i samfundet, hvis centrale private aktører falder ud,” siger Holst.

”Som det er i dag, er planen for mange danskere bare at gå hjem og vente, hvis en alvorlig situation opstår. Det er en stor udfordring i kriser. Hvis man har det, Forsvaret kalder en designeringsfunktion, går man fra at være passiv til at være aktiv. Det giver folk en opgave – og det er et grundlæggende sundt princip.” ●

Minister for samfundssikkerhed og beredskab, Torsten Schack Pedersen (V).

Foto: Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab

Kim Holst arbejder hos Falck og er ansvarlig for Virksomhedsberedskabet.

Foto: Michael Rachlin

Allerede et år efter virksomhedens stiftelse i 1906 anskaffede Falck sin første motordrevne ambulance. Siden har virksomheden været en vigtig aktør i det private beredskab. Derfor var det også naturligt, at Falck fik en koordinerende rolle i det nye Virksomhedsberedskab, mener Kim Holst.

Foto: Falck

SKARPE INDSÆTTelser I DE DANSKE FARVANDE

NATOs fokus på beskyttelse af kritisk infrastruktur har givet travlhed for Marinehjemmeværnets frivillige.

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN

Østersøen har i en årrække været et område med tiltagende spændinger mellem NATO og Rusland. Det kom til at stå lysende klart, da gasrørledningen Nord Stream 2 i 2022 eksploderede øst for Bornholm.

Efterfølgende har der været flere sabotageaktioner mod kritisk infrastruktur under havbunden i området, hvor undersøiske strøm- og kommunikationskabler er blevet ødelagt.

For at passe på de livsvigtige installationer på havbunden begyndte NATO i januar 2025 operation Baltic Sentry. Det er en operation, som overvåger og beskytter den undersøiske kritiske infrastruktur. Det giver ikke kun travlhed hos Søværnet. Det gør det også for de frivillige i Marinehjemmeværnet. De har nu bevæget sig fra de vante opgaver som søredning og overvågning af havmiljø til mange flere opgaver med et militært fokus, fortæller chefen for Marinehjemmeværnet, kommandør Henrik Holck Rasmussen.

”Jeg synes virkelig, at de har taget det til sig. Er der noget, de frivilligt gerne vil, så er det at løse opgaven så godt, som de overhovedet kan. Jeg er også glad for, at vi begyndte at italesætte det her allerede fra 2018. For ellers så tror jeg, at det havde været en udfordring,” siger han.

For selvom truslen i Østersøen måske først rigtig kom ind i den kollektive danske bevidsthed, da krigen i Ukraine begyndte, så var Marinehjemmeværnet

allerede i gang med at skærpe den sømilitære profil. I 2018 kom der større fokus på samarbejdet med Søværnet samt mere taktisk uddannelse og træning.

Det er alt sammen tiltag, der skal øge fokus og forberede de frivillige på nye og mere militære opgaver i fremtiden.

Andre boller på suppen

En af de frivillige, som har oplevet den transformation, er fartøjsfører og næstkommanderende ved Marinehjemmeværnsflotille 244 Svendborg Jesper Nilsson. Til daglig er han ingeniør ved en lokal virksomhed. Og så har han været medlem af Marinehjemmeværnet i 20 år.

”Da jeg startede i systemet for 20 år siden, havde vi stadig et ret skarpt militært fokus fra Den Kolde Krig. Så gled det lige så stille og roligt over til en mere søredningsorienteret organisation. Det skifte, vi oplever nu, begyndte vi at fornemme for seks-syv år siden, da vi fik ny chef. Normalt kommer sådan et kulturskifte stille og roligt. Men så kom ukrainede krigen. Der kunne vi virkelig mærke, at nu kom der andre boller på suppen,” fortæller han.

Smidt i bassinet

Det er ikke alle frivillige, der har kunnet forlige sig med at skifte fokus fra rednings- og havmiljøopgaver til sømilitær taktik og våbentræning, fortæller Henrik Holck Rasmussen. Men langt den største del af de frivillige har taget opgaven til sig. Igennem øvelser og uddannelse har de frivillige de seneste år fået bygget

”Det ville være guld værd for Marinehjemmeværnet, hvis der var flere frivillige, som kunne sige: Jeg har en aftale med min arbejdsgiver om, at jeg deltager i den her aktivitet.”

– Jesper Nilsson, fartøjsfører og næstkommanderende ved Marinehjemmeværnsflotille 244 Svendborg

de sømilitære discipliner oven på deres uddannelse i almindeligt sømandskab.

”Det har været lidt som at smide de frivillige i bassinet for at se, om de kunne svømme, eller om de skulle op på land og have noget tørtræning. Det er ikke den mest pædagogiske måde. Men vi måtte gøre det sådan, fordi hele den uddannelse, der har kørt i Hjemmeværnet, historisk set har fokuseret på grundlæggende at kunne sejle fartøjerne. Ikke så meget at operere dem i en sømilitær kontekst. For det har der ikke været brug for siden murens fald,” fortæller Henrik Holck Rasmussen.

Når telefonen ringer

Den uddannelse kommer nu Marinehjemmeværnet til gode, når de bliver kaldt ud på opgaver i forbindelse med Baltic Sentry. Marinehjemmeværnet har ikke kunnet gå i detaljer med de enkelte opgaver. Men helt overordnet går opgaven ud på at aflaste Søværnet. Det betyder, at man kan have flere skibe på havet i et større område og i længere tid, end det professionelle søværn har ressourcer til at have alene. Mere specifikt handler opgaverne om generel overvågning af farvandene omkring Danmark og eksempelvis om det at følge og overvåge russiske skibe, som er på vej igennem danske farvande.

Rent praktisk foregår det ved, at Søværnet har en liste med personer, der har sagt ja til at deltage. Dem ringer de til, når der er brug for et skib til Baltic Sentry. Da alle besætninger i Marinehjemmeværnet er frivillige, kræver det, at de kan smide, hvad de har

Jesper Nilsson er uddannet ingeniør. Ved siden af sit civile job er han fartøjsfører og næstkommanderende ved Marinehjemmeværnsflotille 244 Svendborg.

Foto: Michael Aagaard Jensen

Der bliver brug for, at flere og flere arbejdsgivere tager stilling til, hvordan de kan hjælpe deres medarbejdere med at hjælpe Danmark.

Marinehjemmeværnet følger og overvåger en russisk fregat på vej gennem Storebælt.

Foto: Marinehjemmeværnet

i hænderne, og forlade deres arbejde, uddannelse eller familie, når telefonen ringer. En af personerne på listen er netop den næstkommanderende ved flotillen i Svendborg.

”Min egen arbejdsgiver har den holdning, at det her er en vigtig opgave. Så selvfølgelig går du bare, som opgaverne nu tillader det. Jeg smider, hvad jeg har i hænderne, og så bruger jeg den tid, jeg skal bruge på det,” fortæller Jesper Nilsson.

Fri på kort varsel

Hvor en redningsopgave typisk kommer med kort varsel, strækker den sig ofte kun over få timer. Opgaverne i Baltic Sentry strækker sig typisk over noget længere tid. Derfor forsøger man fra Søværnets side at give et varsel på op til et helt døgn. Til gengæld er tidshorisonten på opgaverne tit ukendt.

Det stiller krav til de frivilliges arbejdsgivere, som skal kunne undvære medarbejdere med relativt kort varsel og i længere tid end normalt. Det er Jespers Nilssons generelle oplevelse, at mange arbejdsgivere har en stor vilje til at hjælpe medarbejderne med at kunne løse opgaverne i Marinehjemmeværnet.

”Den generelle fornemmelse, jeg har, er, at virksomhederne er blevet mere og mere indstillet på, at selvfølgelig er det en opgave, der skal løses. Uden at det skal koste medarbejderne noget. Det, jeg hører fra mine folk her i flotillen, er, at de har lov til at gå, når de har brug for det. Så det er rigtig dejligt. Specielt det med, at flere af de store danske virksomheder har gået ud i medierne og sagt, nu giver vi fem fridage med løn til uddannelsen. Det, tror jeg, har sat nogle tanker i gang. Min egen direktør har i hvert fald tænkt over det og har spurgt mig, om det også er noget, vi skal have,” fortæller han.

Ikke meget fritid tilbage

Opgaverne til søs er ikke de eneste, der trækker mange timer fra de frivillige. En anden stor opgave er Host Nation Support. Det er endnu en NATO-opgave, hvor Danmark er værtsnation, når alliance-partnere skal have militære enheder til eksempelvis Baltikum.

Så ankommer skibe til en dansk havn, typisk Esbjerg Havn, lastet med militært isenkram. Her leverer Marinehjemmeværnet bevogtning og overvågning til søs og i havnen. Den seneste af den slags opgaver stod på i over 14 dage. Hvilket betyder, at rigtig mange frivillige lagde rigtig mange timer. Her er de

frivillige dybt afhængige af, at arbejdsgiverne giver fri. Ellers er det eneste alternativ at bruge sin ferie på opgaven.

”Efter sådan en opgave er der virkelig ikke meget mere fritid tilbage. Det ville være guld værd for Marinehjemmeværnet, hvis der var flere frivillige, som kunne sige: Jeg har en aftale med min arbejdsgiver om, at jeg deltager i den her aktivitet. Og det skal I ikke tænke på, for jeg får min løn alligevel. Det ville også gavne arbejdsgiverne, for de får medarbejder tilbage, som er tanket op på på alt muligt andet også,” siger Henrik Holck Rasmussen.

Samtidig kunne chefen for Marinehjemmeværnet godt tænke sig, at kommunerne får samme mulighed som de danske virksomheder for at blive støttevirksomheder og dermed give betalt fri til tjeneste.

Frivillige strømmer til

Der bliver brug for, at flere og flere arbejdsgivere tager stilling til, hvordan de kan hjælpe deres medarbejdere med at hjælpe Danmark. For hos Marinehjemmeværnet – og resten af Hjemmeværnskommandoen i øvrigt – er årtiers fald i medlemstallet nu vendt til en stor stigning.

”Det vendte sidst i 2023, og i 2024 begyndte det for alvor at tage til. Vi kan næsten ikke kan følge med i øjeblikket. Tilgangen er så positiv, at man i Hjemmeværnskommandoen i øjeblikket ser på en anderledes måde at håndtere det på. Fordi det der med at bare tage nogle drypvis ind i løbet af året, det er lidt svært, når de kommer væltende i den mængde, som de gør i øjeblikket. Så man kan sige, at på en ærgerlig og også lidt bekymrende baggrund med verdenssituationen så ser det super positivt ud,” siger Henrik Holck Rasmussen.

Måske er det netop de nye og mere militære opgaver, som gør det ekstra attraktivt at være frivillig i Marinehjemmeværnet.

”Jeg vil sige, at det faktisk har øget min motivation for at være frivillig i det her system, at vi har fået nogle mere specifikke opgaver. Det giver sådan en ekstra faglig stolthed. Så det har virkelig øget min motivation for at være her. Uden tvivl,” siger Jesper Nilsson. ●

Chefen for Marinehjemmeværnet, kommandør Henrik Holck Rasmussen.

Foto: Marinehjemmeværnet

CHRISTIAN NØRDER LEDELSE SÅVEL I NOVO NORDISK SOM I FORSVARET

Christian Lund Bendtsen er Director hos Novo Nordisk, hvor hans internationale afdeling sikrer, at labels og indlægssedler har rette indhold og udseende og derved lever op til de mange regulatoriske krav fra hele verden. Men han er også soldat. Og den kombination giver Novo Nordisk frihed til at Christian kan dyrke i op til fem dage om året med fuld løn. Christians militære engagement rækker dog længere end det.

AF MORTEN FREDSLUND

Der er højt til loftet hos Novo Nordisk. Det gælder i det store, lyse atrium, som er midtpunktet i medicinalgigantens bygninger i Gladsaxe. Og det gælder, når ansatte med rådighedskontrakt i Forsvaret ønsker fri i en periode for at gøre tjeneste som reservister eller frivillige i Forsvaret, Hjemmeværnet, Beredskabsstyrelsen eller Kystredningstjenesten.

Reservister er der mange af i Novo Nordisk. Det fremgår blandt andet af en lukket mailingliste på virksomhedens intranet, hvor omkring 80 tidligere officerer og reserveofficerer korresponderer om løst og fast med relation til Forsvaret.

”Jeg ved ikke præcist, hvor mange vi er fra Reserven, men vi er en hel del. Jeg møder også kolleger fra den udvidede ’Novo-familie’, når jeg gør tjeneste i uniform i forbindelse med øvelser og lignende. Novo Nordisk er i det hele taget et godt sted at være reservist. For selvom de to organisationer er forskellige, har Forsvaret og Novo Nordisk også flere lighedspunkter. Blandt andet er de begge store organisationer med et meget klart defineret formål, hvor man som medarbejder er

med til at gøre en forskel. Så det er et perfekt mix,” fortæller Christian Lund Bendtsen, da han byder på kaffe i et af de mange mødelokaler, som ligger omkring atriet i Novo Nordisks lokaler på Vandtårnsvej.

OK fra to chefer

At Novo Nordisk også sætter pris på sine ansatte med tilknytning til Forsvaret, blev tydeligt, da medicinalkæmpen sidste år blev støttevirksomhed hos InterForce. Konkret betyder det, at alle reservister og frivillige blandt virksomhedens over 30.000 danske ansatte årligt får fem dage fri med løn til at gøre tjeneste i uniform.

”Den manifestation betyder helt sikkert noget. Først og fremmest synes jeg, det er stærkt, at man kommunikerer sin holdning tydeligt ud internt og i medierne. Det er jo en del af historien, at man også skal have befolkningen med på fortællingen. Personligt er det fedt, at jeg nu har ret til at tage fem dage fri. Ikke fordi det ellers har været et problem at få fri – men det giver alligevel en tryghed, når det er meldt klart ud, at Novo Nordisk bakker op,” siger Christian og tilføjer:

Christian Lund Bendtsen gennemførte i 2025 Føringskursus for Reserven, Brigade, som er et krævende kursus i førings- og stabsarbejde på Hærens Officersskole. Kurset strækker sig over et halvt år fordelt primært på weekendmoduler. Ved afslutningsparaden på Hærens Officersskole modtog Christian Lund Bendtsen hæder som holdets bedste elev.

Foto: Militærfoto

”Jeg har en chef derhjemme og en chef her på arbejdet. Når de begge siger OK, er det egentlig bare at pakke rygsækken og tage afsted.”

– Christian Lund Bendtsen

”Helt lavpraktisk er det forholdsvis simpelt. Jeg har en chef derhjemme og en chef her på arbejdet, og når de begge siger OK, er det egentlig bare at pakke rygsækken og tage afsted. Hvad med opgaverne i Novo Nordisk, vil nogle så spørge? Jeg har en velkørende afdeling med højt engagement og ledere, der tager ansvar, og jeg kan sagtens være væk en uge, uden at korthuset falder sammen. Det har jeg vist gang på gang på gang. Og min nuværende chef har heller aldrig stillet spørgsmål til det. Hun ved godt, at det er med til at gøre en forskel for min militære arbejdsgiver. Og jeg kommer jo også retur med nogle nye og andre perspektiver på tingene.”

Karrieren skudt i gang med studenterjob

Den holdning har også kendetegnet alle Christians tidligere chefer siden hans ansættelse i 2007.

”Det har aldrig været et problem. Jeg har altid haft chefer, der har støttet op om det. Men jeg må også sige, at hvis jeg på et tidspunkt får en chef, der ikke bakker op om at give mig fri – ja, så finder jeg en anden chef. For det betyder enormt meget for mig, at jeg kan hjælpe og støtte, når der er behov for det,” fortæller Christian i Novo Nordisks domicil.

Her har omkring 2.000 af medicinalkæmpens ansatte, der overvejende beskæftiger sig med udviklingsaktiviteter, deres daglige gang. Iblandt dem Christian Lund Bendtsen, der indledte sin Novo Nordisk-karriere som studentermedhjælper for 18 år siden. I dag er han chef for den enhed i Novo Nordisk, der

Christian Lund Bendtsen er Associate Director Novo Nordisks labeling coordination-enheds, der bl.a. sikrer, at alle regulatoriske krav rundt om i verden, kommer med på labels, indlægssedler og pakninger til mere end 45 millioner patienter i over 90 lande.

Foto: Morten Fredslund

Jeg møder også kolleger fra den udvidede 'Novo-familie', når jeg gør tjeneste i uniform i forbindelse med øvelser og lignende.”

– Christian Lund Bendtsen, reservist og chef for Novo Nordisks Labeling Coordination-enheds

planlægger og gennemfører labelling-lanceringer og ændringer, som bl.a. sikrer, at alle regulatoriske krav rundt om i verden, kommer med på labels, pakninger og indlægssedler.

”Mine folk kan planlægge lanceringer og opdateringer af pakkematerialer samt sikre masterdata. Dvs. lave en 'Opskrift' til vores produktionsenheder - og pakkelinjer - rundt om i hele verden. Det er os, der sikrer, at den rigtige tekst og det korrekte udseende kommer på en pakke medicin til eksempelvis Sri Lanka. Masterdata er superkritisk, da det skal være den rigtige tekst, udseende m.v. der kommer på pakken til Sri Lanka - og ikke teksten, der er godkendt i eksempelvis Sydafrika,” forklarer Christian, der uddannede sig til civilingeniør, mens han passede studentertjansen i virksomheden.

Lukker huller og gør en forskel

Forinden blev han reserveofficer ved Gardehusarregimentet, hvor han var tilknyttet i 20 år. I dag er han tilknyttet Efterretningsregimentet, hvor han som kaptajn af Reserven gør tjeneste tre-fire uger om året – primært i forbindelse med øvelser i ind- og udland. En tjeneste, han får plads til trods et krævende lederjob og en rolle som familiefar med hustru og tre børn på 13, 16 og 19 år.

Flere ting driver motivationen for Christians fortsatte tilknytning til Forsvaret.

”Jeg kunne jo stoppe min reservekontrakt i morgen. Men selvom det kan lyde lidt højtflyvende, holder jeg ved, fordi jeg dybest set ved, at jeg er med til at gøre en forskel – og det er vigtigt for mig. Konkret er jeg under længere stabsøvelser med til at udfylde opståede huller i Forsvarets faste struktur, så de faste folk kan stille et helt hold og blive uddannet i den rigtige ramme,” siger Christian.

50 ansatte fra 12 nationer

Da vi interviewer Christian, er det blot en måneds tid siden, han afsluttede et halvt års intenst uddannelsesforløb i Forsvaret: Føringskursus for Reserven, Brigade, på Hærens Officersskole på Frederiksberg Slot.

”Jeg elsker at nørde ledelse. Jeg kan rigtig godt li' det her med at kigge på beslutningsprocesser. Og Forsvaret har nogle meget brugbare metodikker - og derfor er jeg også rigtig glad for de føringskurser, jeg har været på. For der nørder man beslutningsprocesser big time. Hele stabsarbejdet er knyttet op på en metode til at træffe beslutninger i et højt tempo: Forstå opgaven og kortlæg situationen – vurder og tag en beslutning. Det er fedt, for det kan jeg helt

konkret tage med tilbage til min lederrolle her ved Novo Nordisk. Forsvaret har også givet mig en masse brugbare værktøjer ift. mandskabsbehandling. At man som leder sørger for at medarbejderne har det godt og arbejder sammen. Der er en lang række ledelsesmæssige redskaber fra værktøjskassen, som jeg har taget med mig og bruger som leder i Novo Nordisk,” siger Christian, hvor han er daglig leder for godt 50 ansatte fra 12 forskellige nationer.

Militærbaggrund bidrager positivt

Christians nærmeste chef er Pil Arnild Mortensen, som med titel af Vice President er chef for RQ&C Operations, Regulatory, Quality & Clinical Reporting Operations i Novo Nordisk. Hun sætter stor pris på Christians militære baggrund.

”At kunne håndtere en forpligtelse i Forsvaret samtidig med en civil karriere og familieliv kræver ekstraordinær disciplin og overskud, som er meget tydelige egenskaber hos Christian. Hans militærbaggrund har uden tvivl bidraget til at udvikle hans lederevner, evner til teamwork og karakteregenskaber som pragmatisme, strategisk orientering og evne til bevare roen, mens han håndterer situationer, hvor der er usikkerhed. Det er alle discipliner, som jo også er yderst relevante i erhvervslivet til at navigere i forretningsmæssig tvetydighed og lede i tider med kompleksitet og usikkerhed,” siger Pil Arnild Mortensen.

Hun har det overordnede, globale ansvar for processerne for ansøgning om markedsføringstilladelse hos sundhedsmyndighederne og pakkematerialeprocessen i Novo Nordisk, hvor RQ&C Operations tæller ca. 150 fagfolk fordelt på fire store afdelinger i Danmark og Indien.

”Når det handler om Christians engagement i Forsvaret, har vi en aftale om at støtte hans engagement som reserveofficer og omfordele arbejde og ressourcer i løbet af orlovsperioder for at balancere ansvar. For de færdigheder og erfaringer, han får som reserveofficer, er også en investering i den personlig udvikling, som Christian anvender i sit job og daglige arbejde. Desuden er Christians karriere i Forsvaret også en inspiration for mange, og et stærkt bevis på hans karakter,” siger Pil Arnild Mortensen. ●

"Forsvaret af et land kræver hele nationens indsats."

– forsvarschef general Michael Hyldgaard

Foto: Peter Dalby

JERES STØTTE GØR EN REEL FORSKEL

Forsvarschefen, chefen for Hjemmeværnet og direktøren for Beredskabsstyrelsen melder klart ud til Kongerigets virksomheder: Jeres opbakning skaber reel kampkraft og robusthed

AF SIMON STAFFELDT SCHOU

Over 3.300 virksomheder fra hele Kongeriget er nu medlemsvirksomheder hos InterForce. Over 70 virksomheder er derudover støttevirkksomheder og giver dermed minimum fem dage fri med løn til tjeneste til alle deres ansatte i uniform.

Begge tal stiger dag for dag. Det vidner om en stor opbakning til Kongerigets forsvar og beredskab.

Sammenhængskraft og samfundssind
Ifølge forsvarschef general Michael Hyldgaard er denne opbakning helt essentiel: "Forsvaret af et land kræver hele nationens indsats. Det har det altid gjort. Derfor er det afgørende, at et land står sammen om at forsvare sig selv."

Særligt Hjemmeværnet oplever en stærkt tilstrømning.

"Der er rigtig mange unge, der melder sig ind i Hjemmeværnet nu," fortæller chefen for Hjemmeværnet, generalmajor Gunner Arpe Nielsen. "Vi oplever også en helt anden respekt om Hjemmeværnets arbejde end tidligere. Der er en

bred erkendelse af, at vi ikke kommer til at leve i den fred, vi alle gik og håbede på. Derfor ser man nu en langt større vilje til at ville yde noget for samfundet. Både fra dem, der melder sig til tjeneste, og fra virksomhederne, der støtter deres medarbejdere i at stille op i uniform."

Forsvarschefen sammen med forsvarsminister Troels Lund Poulsen.

Foto: Anders V. Fridberg

"Kongerigets virksomheder gør det virkelig godt i deres opbakning."

– generalmajor Gunner Arpe Nielsen

Foto: Jonas Vandall

Også direktøren for Beredskabsstyrelsen, Kenneth Pedersen, mærker tydeligt støtten fra virksomhederne.

"Virksomhedernes opbakning er en tydelig markør på sammenhængskraften i samfundet. Når de giver deres medarbejdere fri til tjeneste, viser det en vilje til samfundssind, til at tage ansvar," siger han.

Win/win

I Danmark er der både lav arbejdsløshed og stor efterspørgsel på arbejdskraft. Derfor er vi som land dybt afhængige af, at helt almindelige danskere stiller op i uniform ved siden af deres civile arbejde for at støtte op om forsvarets og beredskabets opgaver.

"Vores frivillige hjemmeværnssoldater leverede tilsammen 2,5 mio. timer i uniform i 2024. Det svarer til fem hele arbejdsuger, per aktiv hjemmeværnssoldat," fortæller generalmajor Gunner Arpe Nielsen. "For at kunne gøre det må man have fleksible arbejdsgivere, der støtter op om ens tjeneste."

Forsvarschef Michael Hyldgaard understreger, at der også er gevinster for virksomhederne i at lade deres medarbejdere gøre tjeneste i uniform:

"Alle de virksomhedsledere, jeg har talt med, fortæller om, hvordan deres medarbejdere bringer en række nye kompetencer med sig hjem til virksomheden. Så det er en win/win-situation: Vi kan trække på nogle helt essentielle ressourcer, når de frivillige og reservisterne gør tjeneste. Og alle disse mænd og kvinder vender efterfølgende hjem til deres virksomheder med rank ryg, ny motivation og nogle helt unikke kompetencer."

Et vigtigt signal

Et af de nye tiltag fra InterForce har været, at man nu kan blive støttevirksomhed. Dermed forpligter man sig som virksomhed på at give sine ansatte minimum fem dag fri med løn til tjeneste om året.

Den mulighed har en række virksomheder grebet, blandt dem nogle af de største i Danmark såsom Novo Nordisk, Salling Group, A.P. Møller-Mærsk m.fl.

Støtten til ordningen giver også rigtig god mening ifølge direktøren for Beredskabsstyrelsen, Kenneth Pedersen:

"Vi står i en forværret sikkerhedssituation. Rigtig mange vil gerne yde deres til at støtte op om vores samfunds sikkerhed. Den trend har

Hjemmeværnets ledelse, som består af den kommitterede for Hjemmeværnet, Hans Andersen, og chefen for Hjemmeværnet, generalmajor Gunner Arpe Nielsen.

Foto: Jonas Vandall

Foto: Kenneth Ophus

virksomhederne selvfølgelig lagt mærke til. Så det at være støttevirksomhed hos InterForce kan jo være et rekrutteringsparameter,” siger han og tilføjer:

”Hvis man som ungt engageret menneske skal vælge arbejdsplads, kan det være oplagt at undersøge, om virksomheden støtter op om, at man gør tjeneste i uniform.”

For forsvarschef Michael Hyldgaard ligger der også et andet vigtigt signal i det at blive støttevirksomhed:

”Ved at man som virksomhed bliver støttevirksomhed, signalerer man meget tydeligt til sine medarbejdere, at de ikke skal have dårlig samvittighed, når de for en stund træder ud af deres daglige arbejde og stiller til tjeneste. Det er den helt rette vej at gå.”

Vi skal mere

”Vi har startet godt. Nu skal vi mere,” siger forsvarschefen, når samtalen falder på medlems- og støttevirksomheder.

Dette ’mere’ kommer i form af muligheden for at blive partnervirksomhed, som InterForce har på trapperne.

”Udover at tiltrække flere frivillige skal vi også kigge på det materielle,” fortæller direktøren i Beredskabsstyrelsen, Kenneth Pedersen.

”Der er nogle store kapaciteter ude i samfundet, fx store entreprenørvirksomheder, som vi skal have nogle gode snakke med. Så vi vil kunne trække på dem, hvis der bliver behov.”

”Der er jo også andet i verden end russerne,” tilføjer han. ”Der er også klimaet. Nogle gange skal der pumpes rigtig meget vand i forbindelse med oversvømmelser. Andre gange skal der fjernes murbrokker efter storme. Der skal ses på at få sat det samarbejde på formel. Det vil være naturligt at indtænke InterForce i det arbejde.”

Skub på!

Når det gælder budskabet til Kongerigets virksomheder, siger forsvarschefen, chefen for Hjemmeværnet og direktøren for Beredskabsstyrelsen enstemmigt:

Jeres opbakning gør en reel og meget håndgribelig forskel.

”Kongerigets virksomheder gør det virkelig godt i deres opbakning,” siger chefen for Hjemmeværnet, generalmajor Gunner Arpe Nielsen.

”Selvom det koster dem, er de klar til at yde den støtte. Og de forstår, at deres medarbejdere løser nogle virkelig vigtige opgaver for os, når de gør tjeneste i uniform.”

Direktøren for Beredskabsstyrelsen, Kenneth Pedersen, tilføjer: ”Det gør en kæmpe forskel, at man bakker op ved at være medlems- eller støttevirksomhed i InterForce. Uanset om man er en lille tømmervirksomhed, der kun har få ansatte i uniform, eller om man er Novo Nordisk. Det gavner, det nytter! Ude i verden bliver der lagt mærke til den sammenhængskraft, Kongerigets virksomheder viser ved at være medlem af InterForce. Også dem, der vil os det ondt, lægger mærke til det.”

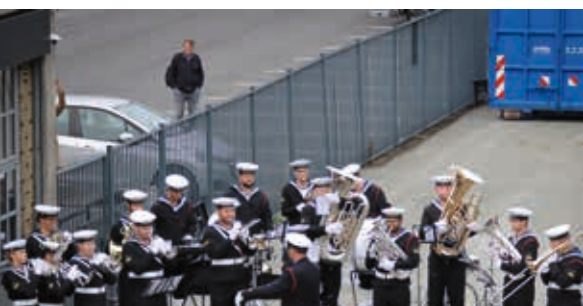
”Bliv ved med at gøre det, I gør,” tilføjer forsvarschefen som afslutning. ”Og skab yderligere momentum.”

”Udviklingen går hurtigt. Ude i virksomhederne er I ofte hurtigere til selv at opdage, hvordan I kan byde ind i rammen af Forsvaret og beredskabet, end vi selv er. Så skub på! Bliv ved! Det er det, jeg har brug for, så vi kan løse opgaven sammen. Vi står sammen om at forsvare vores land og kongerige.” ●

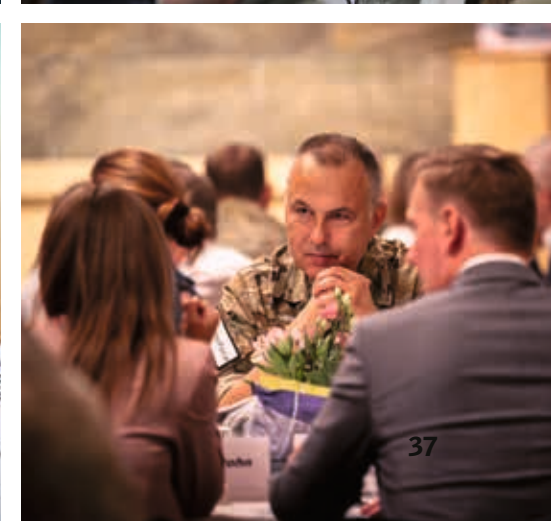
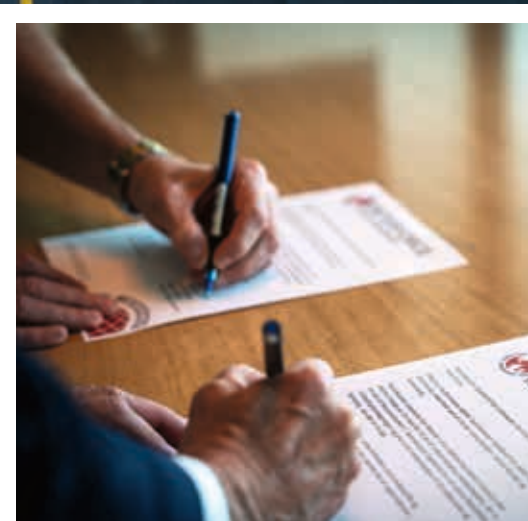

”Virksomhedernes opbakning er en tydelig markør på sammenhængskraften i samfundet. Når de giver deres medarbejdere fri til tjeneste, viser det en vilje til samfundssind, til at tage ansvar.”

– direktør for Beredskabsstyrelsen Kenneth Pedersen

Det seneste år med InterForce

Havne i front

Danmarks havne spiller en afgørende rolle i vores infrastruktur – ikke blot som civile knudepunkter, men også for Forsvaret og beredskabet.

AF JONAS ROULUND

Danmarks havne er mere end trafikknudepunkter for handel og transport. De spiller en afgørende rolle for vores forsyningssikkerhed, militære mobilitet samt som transitsteder for NATO-udstyr.

Med den nye trusselsituation i Europa er havnene blevet vigtige aktører i det civilt-militære samarbejde – både i dagligdagen og i krisesituationer. Fra Bornholms logistiske livsnerve til Esbjergs og Aalborgs moderne faciliteter står de danske havne i frontlinjen for at sikre, at Danmark kan agere som et stabilt transitland i en usikker verden.

Samtidig arbejder staten på at opkøbe danske havne for at sikre infrastruktur og knudepunkter i en krisesituation.

Lad os se nærmere på havnenes strategiske betydning, samarbejdet med Forsvaret og

Hjemmeværnet samt fremtidens udfordringer og muligheder.

Rønne Havn: Bornholms livsnerve

Rønne Havn driver både færge- og linjetrafik, bulk og krydstogssejls. De senere år har havnen etableret sig som en vigtig base for offshore-vindmølleinstallationer med både nationale og internationale aktører. Samtidig er havnen en naturlig samarbejdspartner for Forsvaret – blandt andet Almegårds Kaserne på Bornholm. Derudover huser den Kystredningstjenesten og Hjemmeværnets maritime enheder. Søværnets orlogsfartøjer anløber desuden fast havnen.

Havnedirektør Lars Nordahl beskriver havnen som Bornholms uundværlige livsnerve:

”Vi er øens primære logistikknudepunkt. Stort set alt gods, forsyninger og passagerer til og fra Bornholm går gennem vores havn. Flytrafikken spiller i den sammenhæng en marginal rolle. Så forsyningssikkerheden afhænger af os.”

HOST NATION SUPPORT

Værtsnationsstøtte (Host Nation Support – HNS) er den støtte, som et land yder til allierede styrker, der opholder sig i eller er på vej gennem landet, typisk i forbindelse med militære operationer eller øvelser. I Danmark samarbejder Forsvaret, Hjemmeværnet, politiet og andre civile myndigheder om at yde denne støtte.

Havnedirektør for Rønne Havn, Lars Nordahl, beskriver, beskriver havnen som Bornholms uundværlige livsnerve.

Foto: Rønne Havn

Bornholm har også en strategisk vigtig position i forsvarsmæssig forstand. Nordahl understreger betydningen af det lokale samarbejde mellem havn, Forsvaret og Hjemmeværnet:

”Hjemmeværnssoldaterne bidrager væsentligt med deres viden og tilstedeværelse. Det øger beredskabet og sikrer et stærkt civilt-militært partnerskab. Det er et aktiv, at vi har frivillige lokale kræfter, der kender havnen og området.”

Det øgede fokus på europæisk sikkerhed og oprustning har også ført til ny opmærksomhed på Rønne Havns strategiske rolle:

”Vi oplever en positiv udvikling i samarbejdet og en bredere forståelse for, at havnen ikke blot er et erhvervssted, men også en vigtig brik i samfundets forsvar og beredskab. Det militære og civile spiller i

den grad sammen hos os – både på havnen og på øen generelt.”

Esbjerg Havn: militær og civil

Esbjerg er en af Danmarks største og mest moderne havne. I årevis har havnedirektør Dennis Jul Pedersen arbejdet på at styrke havnens rolle som militært knudepunkt, især i forhold til NATO.

”Esbjerg har været militærhavn i årtier. Men siden Ukraine-krigens udbrud har behovet for militær transit og oplagring af udstyr virkelig skærpet fokus.”

I dag modtager havnen jævnligt store forsendelser af militært udstyr – flere tusinde køretøjer blev håndteret alene sidste år.

Havnen har investeret massivt i nye faciliteter, herunder længere jernbanespor og befæstede arealer, der

”Vi oplever en positiv udvikling i samarbejdet og en bredere forståelse for, at havnen er en vigtig brik i samfundets forsvar og beredskab.”

- havnedirektør Lars Nordahl, Rønne Havn

Havnedirektør for Aalborg Havn, Kristian Thulesen Dahl Aalborg, fremhæver havnens særlige placering uden for bykernen som en fordel, både civilt og militært.

Foto: Port of Aalborg

Aalborg Havn: strategisk placering og grønt samarbejde

Længere nordpå fremhæver havnedirektør Kristian Thulesen Dahl Aalborg Havns særlige placering uden for bykernen. Den er en fordel, både civilt og militært:

”Her kan vi operere uden at forstyrre bybilledet, og vi kan tilbyde faciliteter, der understøtter både daglig erhvervsdrift og militære behov.”

Aalborg Havn arbejder tæt sammen med Forsvarets organisationer. For nylig er dele af havneområdet blevet deklareret som militært område til opmagasinering af materiel, blandt andet til Danmarks bidrag til NATO-operationer.

Thulesen Dahl peger også på havnens rolle i den grønne omstilling, med virksomheder som Siemens Gamesa og et amerikansk CO₂-lagringsprojekt. Han

"Siden Ukraine-krigens udbrud har behovet for militær transit og oplagring af udstyr virkelig skærpet fokus."

- havnedirektør Dennis Jul Pedersen, Esbjerg Havn

Havnedirektør for Esbjerg Havn Dennis Jul Pedersen, har i årevis arbejdet på at styrke havnens rolle som militært knudepunkt.

Foto: Esbjerg Havn

Militær køretøjer på Aalborg Havn.

Foto: Port of Aalborg

ser frem til, at denne dobbeltrolle – som strategisk militærknudepunkt og grøn omstillingshub – kun vil vokse.

Samarbejdet med Hjemmeværnet i Nordjylland er solidt, og flere militære øvelser har fundet sted i området. Havnedirektøren understreger, at havnen lægger stor vægt på sikkerhed og beredskab for at kunne reagere på uforudsete situationer. Samtidig er det vigtigt, at samspillet med det civile erhvervsliv er gnidningsfrit, fordi de store arealer kan anvendes til militære formål, når det er nødvendigt.

"Opfattelsen af samarbejdet mellem Forsvaret og det civile heroppe er positiv. Der bliver set med velvilje

på øvelserne, og virksomhederne bakker generelt op, fordi man kan se, at det gavner dansk sikkerhed."

Robusthed og fremtidige udfordringer

En tilbagevendende bekymring hos havnedirektørerne – og hos danske politikere – er behovet for øget robusthed og sikring af kritisk infrastruktur i en tid, hvor Europas sikkerhedssituation er udfordret.

Med det ændrede trusselsbillede er det afgørende, at havnene kan operere under alle forhold – også hvis Storebæltsbroen skulle blive utilgængelig på grund af sabotage eller angreb.

Statens initiativer med opkøb af nøglehavne for at sikre militær og civil mobilitet får generelt opbakning:

"Det handler ikke kun om militær strategi, men også om at beskytte Danmarks vitale samfundsøkonomi. For den afhænger i høj grad af, at handel og transport kan foregå uforstyrret," siger Dennis Jul Pedersen fra Esbjerg Havn.

"Det handler om at finde ud af, hvordan vi beskytter samfundet bedst muligt. Der er havnene helt centrale. Diskussionen kan dog også gå på, om vi skal placere mere kritisk infrastruktur på vores arealer. Staten skal ikke opkøbe for enhver pris," understreger han.

Det bakker Kristian Thulesen Dahl fra Aalborg Havn op om:

"Generelt er de danske havne meget veldrevne, og vi havde omsætningsrekord sidste år. Så opkøb af havne skal ske under klare forudsætninger af, at det giver mening i en sikkerhedsmæssig forstand. Driften foregår fint i det nuværende format. Men vi skal selvfølgelig sikre os, at infrastrukturen forbliver på egne hænder og i sikkerhed for dem, der vil os det ondt."

Alle tre direktører peger desuden på, at cyber- og informationssikkerhed bliver stadig vigtigere for havnene som kritisk infrastruktur.

"Generelt bør man på flere og flere områder tænke i dualitet: Kan tingene anvendes både civilt og militært, er det en styrke. På den måde bør man kunne nå langt – både med og uden statslige opkøb," siger Lars Nordahl fra Rønne Havn.

InterForce – brobygning mellem civil og militær sektor

I forbindelse med statens udmelding om opkøb af havne ser alle tre havneledere stor værdi i et civilt-militært samarbejde og initiativer som InterForce, der styrker vidensdeling, beredskab og gensidig forståelse:

"Det gør os mere robuste, og det giver virksomhederne bedre indsigt i, hvordan de kan støtte Forsvaret. Det gør også, at vi kan samarbejde på kryds og tværs og dermed sikre kritisk infrastruktur med god forståelse fra de omkringliggende virksomheder," siger Lars Nordahl fra Rønne.

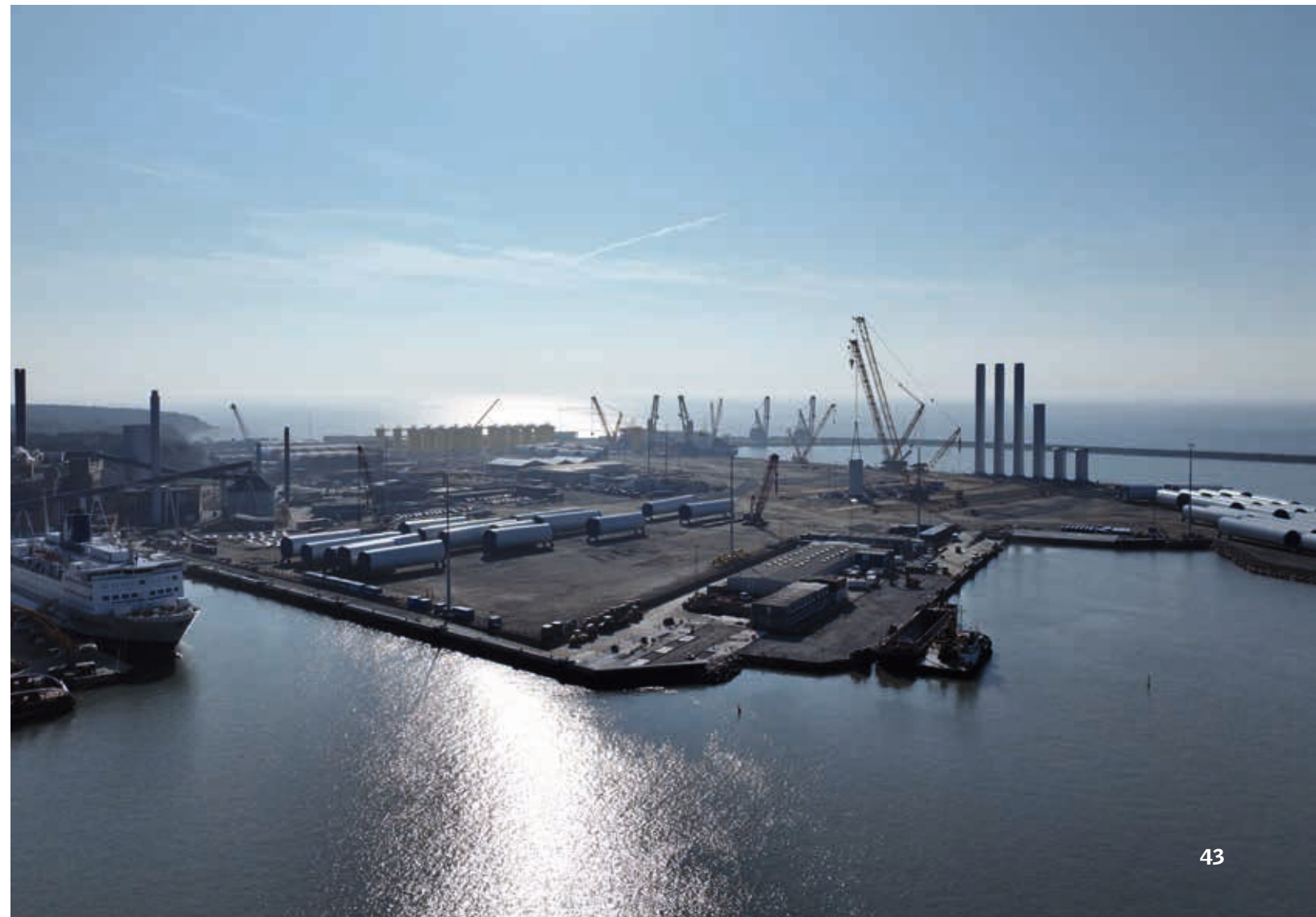
"InterForce giver værdi begge veje. Ofte kan virksomhederne også bruge InterForce til at få en fod indenfor hos Forsvaret – både for at blive informeret og få indsigt. Men også rent forretningsmæssigt kan det give mening," siger Kristian Thulesen Dahl.

Med øget fokus på sikkerhed, robusthed og samarbejde mellem civilt erhvervsliv og forsvar står de danske havne dermed godt rustet til at spille en nøglerolle i fremtidens komplekse og udfordrende geopolitiske landskab.

"Der er ingen tvivl om, at Ukraine-krigen har medført et øget fokus på havnene som kritiske knudepunkter – både politisk og blandt virksomhederne. Vi løser opgaver hver dag på kryds og tværs mellem det civile og militære for fortsat at sikre et sikkert Danmark," siger Lars Nordahl fra Rønne Havn. ●

Rønne Havn er i den grad et kritisk knudepunkt med sin centrale beliggenhed i Østersøen.

Foto: Rønne Havn

”Det er mere signalet end pengene”

Anlægsgartnerfirmaet Dahlgaard er en af de virksomheder, der som støttevirksomhed i InterForce giver medarbejdere mindst fem dages betalt fri om året til tjeneste.

AF MICHAEL RACHLIN

I foråret pakkede Andreas Skovgaard Nielsen, en af nøglemedarbejderne hos anlægsgartneren Dahlgaard, sine ting og rejste over Østersøen for at gøre tjeneste i NATO's hovedkvarter i Letland. Og til efteråret skal han afsted igen.

For en virksomhed med omkring 25 ansatte kan det naturligvis mærkes, når en medarbejder er væk i flere uger om året. Selvom ejer og direktør Peter Dahlgaard-Jalsing beskedent siger, at man ”kun har tre medarbejdere”, der har forpligtelser i uniform, afslører en hurtig hovedregning, at det faktisk er over 10 procent af arbejdsstyrken.

En vigtig samfundsopgave

Alligevel tøvede Peter Dahlgaard-Jalsing ikke, da muligheden for at blive støttevirksomhed i InterForce opstod. Ud over det almindelige medlemskab forpligter støttevirksomheder sig til at betale fuld løn i minimum fem dage om året, når frivillige og reservister er væk på grund af forpligtelser i Forsvaret, Hjemmeværnet, Beredskabsstyrelsen og Kystredningstjenesten.

Men det gjorde virksomheden i forvejen, og Peter Dahlgaard-Jalsing kunne aldrig drømme om at trække medarbejdere i løn, når de løfter en vigtig samfundsopgave.

Direktør for Dahlgaard Peter Dahlgaard-Jalsing har selv en fortid i Forsvaret og 15 års erfaring i Hjemmeværnet.

Foto: Michael Rachlin

”For mig er det vigtigt, at man gør en indsats. Vi har som samfund besluttet, at det her er vigtigt – også måske lidt vigtigere i dag, end vi synes tidligere. Det vil jeg gerne bakke op om. Jeg vil også gerne vise det udadtil – ikke som en del af noget PR, men fordi det er det, vi står for som virksomhed,” siger Peter.

Samtidig pænger han, at der også er stor værdi for virksomheden i at have medarbejdere, der gør tjeneste i uniform.

”Det er loyale medarbejdere, der kommer hjem med ny energi, lidt mere i bagagen og en efteruddannelse på Forsvarets eller beredskabets regning. I vores fag kan man godt blive lidt metaltræt. Så kan det give overskud at træde ind i en anden verden et stykke tid. Sådan har jeg haft det selv, og jeg vil gerne støtte, at andre får muligheden,” siger Peter, der selv har en fortid i Forsvaret og 15 års erfaring i Hjemmeværnet.

En til at styre de ”skøre idéer”

Peter grundlagde anlægsvirksomheden for godt 20 år siden – lige før finanskrisen i 2008 – og har siden oplevet både op- og nedture. Køge-firmaet, der primært arbejder med anlæg, kloakering og vedligeholdelse,

har to gange vundet prisen Årets Håndværker. En pris, hvor man er indstillet af tilfredse kunder.

Men selv i anlægsbranchen er der brug for udvikling. Udviklingen fodres med Peters egne ”skøre idéer”, som han selv udtrykker det. Han har det med at sætte mange skibe i søen, og så kan der godt blive brug for nogle til at sejle skibe i havn – eller stoppe dem, inden han kommer for godt i gang.

Derfor besluttede han for lidt over et halvt år siden at ringe til sin gamle bekendte, Andreas, som netop havde forladt Forsvaret efter 18 år.

”Vi kender hinanden fra gymnasiet og Hjemmeværnet. Jeg vidste, at han trængte til noget nyt, og at han havde kompetencer, jeg kunne bruge. Det er helt konkrete planlægningsværktøjer fra Forsvaret. Jeg kendte de samme værktøjer, men jeg er nok lidt mere flyvsk og følger ikke altid tingene til dørs. Andreas er god til at implementere dem og holde fast i, at nu skal værktøjerne bruges. Jeg burde have ansat en som ham for mange år siden, men jeg havde ikke den rette kandidat. Det var nok ikke tilfældigt, at det så var en soldat, der dukkede op. Det er en klar kompetence, man får i Forsvaret,” siger Peter, der

Andreas Skovgaard Nielsen er en af nøglemedarbejderne hos anlægsgartneren Dahlgaard. Ved siden af sit arbejde hos Dahlgaard gør han tjeneste i uniform.

Foto: Michael Rachlin

også har taget initiativ til at oprette en enhed, som skal hjælpe veteraner tilbage på arbejdsmarkedet.

Det bedste fra begge verdener

For Andreas Skovgaard Nielsen er der også en rød tråd fra Forsvaret til hans nuværende arbejde. Selvom han har en fortid i Ingeniørregimentet i Skive, er det ikke rendegravere, minegravere eller andre maskiner, der er fællesnævneren.

”Selvfølgelig vidste jeg, hvordan nogle af maskinerne så ud. Men det var mere det ledelsesmæssige, jeg tog med mig fra Forsvaret. Det handler om at have mange bolde i luften og få tingene til at ske med de midler og ressourcer, man nu engang har til rådighed. Jeg kunne dog godt mærke, at jeg skulle lære at sige tingene på en lidt anden måde. Jeg er vant til at tale meget konkret og direkte, men det lærer man at gøre på en lidt anden måde,” siger Andreas.

Han var aldrig i tvivl om, at han ville bevare en tilknytning til Forsvaret, da han stoppede efter 18 år med flere udsendelser, blandt andet til Afghanistan, bag sig.

”Jeg kunne mærke, at jeg havde givet det, jeg skulle, til Forsvaret. Og at jeg havde fået det, de kunne give mig. Men det var naturligt at bevare en tilknytning. Når man har været 18 år i det samme ’firma’ – og især når det firma er Forsvaret – så bliver det altid en del af dig,” siger Andreas.

Nu giver han en hånd med i NATO-hovedkvarteret i Letland. Her koordineres alliancens styrker, der er udstationeret i Baltikum og Polen som en del af det fremskudte forsvar. Også her er der meget logistik og koordinering af materiel – ikke ulig hans civile arbejde. Og så giver det mening at vende tilbage til Letland, hvor han tidligere har været udstationeret.

”Det er jo vores egen baghave, men opleves på en anden måde dér. De lever tættere på fjenden, når de deler grænse med Rusland. Det gør vi trods alt ikke – selvom vi er ved at vågne lidt op,” siger Andreas, der føler, at han nu får det bedste fra begge verdener.

”Som fastansat i Forsvaret havde man jo ikke meget at skulle sige i forhold til, om man skulle deltage til øvelser og udsendelser. Nu har jeg friheden til at vælge og sige fra. Jeg er glad for at kunne bevare

”Det er loyale medarbejdere, der kommer hjem med ny energi, lidt mere i bagagen og en efteruddannelse på Forsvarets eller beredskabets regning.”

– direktør i Dahlgaard Peter Dahlgaard-Jalsing om sine medarbejdere i uniform.

tilknytningen – men det er også rart at kunne bevare friheden,” siger han.

Og selvom han sætter pris på, at han får fuld løn under tjenesten, er det ikke det afgørende: ”Det er et signal om, at det er noget, Peter virkelig gerne vil. I andre firmaer kunne man godt være i tvivl, om det bare var noget, der blev sagt, fordi det lød rigtigt. Men at man i virkeligheden følte, at det var lidt til besvær. Så for mig handler det mere om signalet end om pengene,” slutter Andreas. ●

STØTTEVIRKSOMHEDER I INTERFORCE

Siden starten af 2025 har det været muligt at blive støttevirksomhed i InterForce. Ud over det almindelige medlemskab betyder det, at man giver medarbejdere, som er reservister eller frivillige i Forsvaret, Hjemmeværnet, Beredskabsstyrelsen eller Kystredningstjenesten, minimum fem dages fri med løn om året til at gøre tjeneste i uniform.

Blandt de første støttemedlemmer var nogle af Danmarks største arbejdspladser som Danfoss, Danske Bank, DSB, Netcompany og Salling Group. Siden er også små og mellemstore virksomheder som Dahlgaard kommet til. Se den komplette liste på www.interforce.dk

Fyn er tilbage på det militære Danmarks-kort

Ikke siden 1998 har der været soldater fra Forsvaret stationeret i Odense. Men med etableringen af Forsvarets Dronecenter vil soldater igen på sigt blive synlige i gadebilledet.

AF MORTEN FREDSLUND

Fynske Livregiment, et jord-til-luft HAWK-missilbatteri og en sergentskole er blot nogle af de militære etableringer, som Odense har huset i nyere tid.

Det sluttede imidlertid for 27 år siden. Dengang forlod de sidste soldater Odense Kaserne på Sdr. Boulevard, hvorefter kasernen blev overtaget af bl.a. Hunderupskolen. Men nu oprettes Forsvarets Dronecenter bl.a. på H.C. Andersen Lufthavn, hvilket igen puster liv i Odenses status som garnisonsby.

"Odense har været garnisonsby helt tilbage til enevældens tid. Som landets tredjestørste by er det kun naturligt, at Forsvaret igen er repræsenteret efter et kort afbræk. Jeg mener, at det er naturligt, at Forsvaret er til stede i hele landet. Jeg er derfor meget glad for at kunne byde Forsvaret velkommen tilbage til Odense," siger Odenses borgmester, Peter Rahbæk Juel (S).

Politisk fokus

Forsvarets Dronecenter blev lanceret den 28. marts 2025 af forsvarsminister Troels Lund Poulsen.

Centret skal bl.a. stå for uddannelse af Forsvarets personel samt udvikling gennem erfaringsindhentning og samarbejde med industrien – et samarbejde, der fra politisk hold er sat fokus på både nationalt og lokalt plan.

"Odense Kommune har sammen med særligt Nordfyns Kommune, lokale MF'ere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner m.fl. i længere tid argumenteret for, at de unikke fysiske faciliteter på H.C. Andersen Airport til droneflyvning og den fynske styrkeposition på robot- og droneområdet burde danne grundlag

Mange af Forsvarets enheder anvender allerede droner i stor stil. Forsvarets Dronecenter i Odense skal bl.a. stå for den overordnede uddannelse af droneførere og instruktører i droneteknologi og bidrage til den militære udvikling af drone- og robotics-området. Allerede fra næste år tager man hul på en specialiseret, droneteknologisk overbygning af værnepligten.

Foto: Morten Fredslund

"Soldater fra Reservestyrken sidder ofte i civile jobs med særlige kompetencer. Hvis de kompetencer knytter sig til droneteknologier, robotics o.lign., vil det være superinteressant at få dem knyttet til vores dronecenter."

– oberst Jens Peter Blomqvist, chef for Forsvarets Dronecenter

Hæren har netop modtaget nye droner, som kan bruges til både angreb og overvågning af kamppladsen. Dronerne er indkøbt på baggrund af den erfaringsindhentning, som Forsvaret har gjort i Ukraine, og skal gøre Hæren i bedre stand til at udkæmpe en krig, som den ser ud i dag og i fremtiden.

Foto: Tue Skals

DRONECENTER

Odense Kommune indviede allerede i 2017 et kompetencecenter for droner i H.C. Andersen Lufthavn: UAS Denmark Test Center er i dag et internationalt test- og videnscenter for drone-industrien. Centret er en central del af den danske droneklynge, hvilket har medvirket til, at der de seneste år – ifølge TV 2 Fyn – er blevet etableret mere end 130 drone- og robotvirksomheder i Odense-området.

for etableringen af et dronecenter i regi af Forsvaret. Både Odense og Nordfyns Kommune samt H.C. Andersen Airport er medlemmer af InterForce og ser derfor Forsvaret og forsvarsindustrien som en naturlig og attraktiv samarbejdspartner,” siger Peter Rahbæk Juel.

Når dronecentret står fuldt operationelt, vil det have ca. 100 fastansatte civile og militære medarbejdere. Hertil kommer et endnu ukendt antal soldater fra alle tre værn, som i perioder vil opholde sig i Odense for at blive uddannet i droneteknologi – enten som droneførere, instruktører eller som bidragsydere til den militære udvikling af drone- og robotområdet, der er i rivende udvikling.

Cheferfaring fra Jægerkorpset

Det er oberst Jens Peter Blomqvist, der er udpeget som chef for Forsvarets Dronecenter. De seneste fire

år har han været chef for Jægerkorpset, men nu har han fået til opgave at bygge centret op fra bunden.

”Der er sket en vild udvikling på droneteknologiområdet. Det ser vi netop nu eksemplificeret i bl.a. Ukraine og Israel. Ved hjælp af droner får man stor kampkraft med forholdsvis få mennesker. For et lille land som Danmark handler det om at nyttiggøre teknologien hurtigst muligt – bl.a. ved at ændre soldatens mindset ift. udvikling og anvendelse af droneteknologi i alle tre værn,” siger Jens Peter Blomqvist.

Forsvarets Dronecenter skal både uddanne Forsvarets personel, udvikle teknologi samt udstikke fælles retningslinjer for anvendelsen af droner i Forsvaret.

”Forsvaret anvender allerede droner mange steder. Men vi skal prøve at få en fælles læring, så vi ikke begår den samme fejl mere end én gang. I stedet

for, at man i alle værn går rundt med individuel viden om brugen af droner, knytter vi nu erfaringer og læring fra værnene sammen og bygger en fælles overbygning på det på et overordnet niveau. Kapaciteterne skal fortsat være placeret ude ved enhederne i de tre værn, hvor de skal inddrage droneteknologien i deres kamp og træning. Men vi på dronecentret skal bidrage til en værnsfælles læring og forståelse. Det er, hvad jeg på nuværende tidspunkt tænker bl.a. bliver vores rolle,” siger Jens Peter Blomqvist.

Soldatens behov under kamp

Allerede ved lanceringen den 28. marts blev det slået fast, at Forsvarets Dronecenter bl.a. skal have adgang til academia. Det sker ved at indgå i et såkaldt Triple Helix-samarbejde med industrien, virksomhedsklynger og diverse videnscentre, som eksempelvis de syv Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS-institutter) og universitetsmiljøet.

”Hvad vores rolle konkret bliver i Triple Helix-samarbejdet, kender jeg ikke endnu. Men på forsvarschefens vegne skal dronecentret have overblik over værn og kommandoers doktrin på droneområdet og påvirke deres anvendelse af teknologien i takt med, at vi selv bliver klogere på den,” siger Jens Peter Blomqvist og tilføjer:

”På Forsvarets Dronecenter skal vi have overblik over de forskellige værn og kommandoers udfordringer på kamppladsen ift. det, man endnu ikke har løsninger til. Her kan vi benytte Triple Helix-samarbejdet og præsentere problemer på en

måde, som både academia og industri kan forstå – og som man derefter i fællesskab kan finde løsninger på. Idéen er, at i stedet for at industrien kommer med en masse dimser eller satser på løsninger, de allerede har investeret i og senere forsøger at sælge, så vender vi det om og fortæller industrien, hvad der er nyttigt for os. Her vil jeg altid forfølge to spor: innovation og kapacitet til at producere. For på kamppladsen i krig er begge dele uhyre vigtige,” siger Jens Peter Blomqvist.

Gode rammer for hvervning

På den lange bane ser han Odense som en attraktiv placering af Forsvarets Dronecenter. ”Odense ligger jo megagodt. Det er en driftig by med forskermiljø, skolemiljø m.v., så folk kan finde job, kærester og få sig et liv i byen. Det giver gode muligheder for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, og på længere sigt er det et fornuftigt, politisk valg at placere Forsvarets Dronecenter her,” siger Jens Peter Blomqvist.

På den korte bane står han dog med nogle udfordringer. Odenses 27 år lange stand-by som garnisonsby betyder, at der ikke umiddelbart er kontor-, trænings- og indkvarteringsfaciliteter til de mange soldater, som allerede fra næste år bliver tilknyttet Forsvarets Dronecenter. Bl.a. er det intentionen, at man skal uddanne og opbygge en decideret dronedeling bestående af værnepligtige, som i tillæg til deres militære grunduddannelse får en smal, specialiseret droneteknologisk overbygning.

”Da Odense endnu ikke har en decideret garnison, som vi bare kan plugge ind i, må vi indledningsvis

Odenses borgmester, Peter Rahbæk Juel, ser det som en naturlig del af Odenses DNA, at Forsvaret nu igen bliver repræsenteret i byen. Både Odense, Nordfyns Kommune og H.C. Andersen Airport er medlemmer af InterForce, og borgmesteren ser derfor Forsvaret og forsvarsindustrien som en naturlig og attraktiv samarbejdspartner.

Foto: Odense Kommune

Den tidligere chef for Jægerkorpset oberst Jens Peter Blomqvist er udpeget som chef for Forsvarets Dronecenter, der bl.a. får domicil på H.C. Andersen Airport. På sigt får Forsvarets Dronecenter ca. 100 fastansatte civile og militære medarbejdere.

Foto: Michael Aagaard Jensen

ty til kreative løsninger. Her kan vi i starten bl.a. benytte os af militære faciliteter i andre byer og leje os ind i diverse bygninger i byen. Det lever vi med, og heldigvis har både Hæren og Odense Kommune været superhjælpsomme og hver især bidraget med uvurderlig støtte i den her indledende, kreative fase,” siger Jens Peter Blomqvist, der ved udgangen af august blot har tre ansatte.

Brug for reservepersonel

I organisationsskemaet er der dog plads til 100 ansatte med såvel civil som militær baggrund. Ifølge Jens Peter Blomqvist bliver der også plads til reservister med en relevant civil baggrund.

”Soldater fra Reservestyrken sidder jo ofte i civile jobs med særlige kompetencer. Hvis de kompetencer knytter sig til droneteknologier, robotics o.lign., så vil det jo være superinteressant at få dem knyttet til vores dronecenter. I forbindelse med kortlægning og opbygning af centret er jeg allerede stødt på civile, som det viser sig har en rådhedskontrakt et sted i Forsvaret. Det vil da være naturligt at få dem knyttet til os – vi har simpelthen ikke råd til at lade det potentiale stå uudnyttet hen. På vores område er der virkelig brug for civile kompetencer. Så jeg vil rigtig gerne gøre brug af reserven i min nye organisation,” siger Jens Peter Blomqvist.

Udsigten til, at Forsvarets Dronecenter på længere sigt vil favne et anseeligt antal ansatte fra Forsvaret – fastansatte såvel som værnepligtige og reservister – som vil tage ophold i den fynske hovedstad i kortere eller længere tid, er selvsagt kærkommen hos byens borgmester. Han ser flere positive afkast i kølvandet på Forsvarets tilbagevenden til Odense:

”Forsvaret er en integreret del af Odenses historie og selvforståelse. Jeg er derfor også glad for, at Forsvarets Dronecenter etablerer sig i Odense. Det styrker både byens image som en attraktiv samarbejdspartner og kan styrke det lokale erhvervsliv inden for robot- og droneklyngen. Vores primære fokus i den

nærmeste fremtid er derfor at hjælpe Forsvarets Dronecenter med at blive etableret i Odense og på Fyn og få skabt et godt samarbejde med de lokale robot- og dronevirksomheder samt relevante uddannelsesinstitutioner,” siger Peter Rahbæk Juel. ●

”Odense har været garnisonsby helt tilbage til enevældens tid. Som landets tredjestørste by er det kun naturligt, at Forsvaret igen er repræsenteret efter et kort afbræk.”

– Odenses borgmester, Peter Rahbæk Juel (S)

FORSVARET PÅ FYN

Forsvaret forlod Odense i 1998. Siden har Hærhjemmeværnsdistrikt Fyn været det militære islæt i byen. Hærhjemmeværnsdistrikt Fyn består af over 1.200 aktive frivillige og ca. dobbelt så mange i reserven. De er enkadreret i 20 kompagnier fordelt ud over Fyn og øerne. Derudover har distriktet kadren til et totalforsvarskompani.

Odense er hjemmeværnsdistriktets kraftcenter. Her er seks af kompagnierne placeret, og det er også her, man har den største tilgang af nye frivillige hjemmeværnssoldater.

”Vi oplever en stigende interesse for Hjemmeværnet i disse år, men har i de senere år også gjort en stor indsats for at være mere synlige på bl.a. de sociale medier og i bybilledet i Odense og andre byer,” siger chefen for Hjemmeværnsdistrikt Fyn, oberstløjtnant Gert D. Knudsen.

Operation Fønix:

Erfarne reservister styrker Forsvaret i en usikker tid

Et halvt års målrettet indsats har bragt 20 tidligere officerer tilbage i uniform i Region Midtjylland. Det handler om samfundssind, fællesskab og at bruge sin erfaring, når Danmark har brug for det.

AF JONAS ROULUND

Krig i Ukraine, spændinger med Rusland og et generelt skærpet trusselsbillede har de seneste år øget behovet for at styrke Forsvarets kapacitet. Samtidig er der politisk fokus på at udbygge Danmarks beredskab – både militært og civilt.

I Region Midtjylland har der i den forbindelse været et markant behov for flere hænder. En målrettet rekruttering, *Operation Fønix*, har gennem det seneste år været en succes. Her er over 20 officerer blevet genaktiveret som en del af tre særlige føringsstabe.

Disse stables opgave er at understøtte Forsvaret i forskellige opgaver. Det kan blandt andet være værtnationsstøtte, hvor Hjemmeværnet spiller en central rolle, når NATO-allierede flytter militært udstyr og styrker gennem Danmark. Hjemmeværnet har ansvaret for bevogtning og sikkerhed, og føringsstabene kan indsættes til at planlægge og styre operationer i denne forbindelse. De anvendes også ved træning og øvelser i Forsvaret, Beredskabet og Hjemmeværnet.

Genaktivering gennem netværk

Rollerne i de særlige føringsstabe kræver erfaring og ledelseskompetencer fra Forsvaret. Derfor blev Operation Fønix sat i gang som en rekrutteringskampagne med det mål at opspøge hjemsendte linjeofficerer og få dem tilbage i trøjen.

Lars Krull, militært assisterende stabschef ved Landsdelsregion Vest og seniorrådgiver ved Aalborg University Business School, var en af initiativtagerne. Han stod for opslag på Forsvarets jobportal og brugte sit netværk på LinkedIn. Det viste sig at være effektivt:

”Det, der for alvor gav noget, var andres og mine personlige bidrag og opfordringer på LinkedIn. Vi

ramte et netværk af tidligere kolleger og officerer, der måske havde overvejet at vende tilbage, men som lige manglede det sidste skub,” fortæller han.

Målet var klart fra starten: at finde erfarne kræfter, der kunne løfte ledelsesopgaverne i stabene. Samtidig skulle man undgå at kannibalisere på de grupper, der allerede var aktive i Forsvaret eller Hjemmeværnet.

Bidrag med mening

”Vi har fået nogle meget velanskrevne, superdygtige stabsofficerer af linjen genaktiveret. De har en masse viden, de er vant til at dele ud af den, og de står ikke i vejen for noget. De kommer for at bidrage, ikke for at gøre karriere,” siger Lars Krull.

Netop den erfaringsbank er uvurderlig, når komplekse operationer skal planlægges og gennemføres. Mange af de genaktiverede har tidligere arbejdet i multinationale stabe og kender både det danske og det internationale forsvarslogistik-apparat.

”Nogle søger, fordi de vil bidrage til samfundet. Og så er der mange, der søger noget meningsfuldt. De vil gerne blive en del af et fællesskab, hvor de kan anvende deres erfaring. Så er det ligegyldigt, om de er 30 eller 60 år,” fortæller han.

Fra idé til bemanded stab

Et af de tiltag, der gjorde Operation Fønix effektiv, var en skarp ansøgnings- og onboardingproces. I samarbejde med Forsvarets Personelkommando blev der udarbejdet en køreplan, så interesserede officerer hurtigt kunne komme i gang med opgaverne uden unødige forsinkelser.

”Hvis man sidder i en virksomhed i det daglige, har man brug for planlægning og mindst mulig friktion i forhold til at være aktiv i Reserven. Vi sørgede for,

Foto: Lærke Weensgaard / Forsvaret

at alt fra papirarbejde til introduktionsforløb blev afviklet smidigt. Det tiltaler mange – især dem, der er vant til effektivitet fra det civile erhvervsliv,” forklarer Krull.

Rikke-Louise Klarskov, tidligere operativ officer i Militærpolitiet og nu ESG- og Compliance Manager i en privat virksomhed, er en af dem, der meldte sig til de særlige føringsstabe.

Hun understreger, at den tydelige køreplan var blandt motivationsfaktorerne, da hun opdagede opslaget:

”Reserven skaber stor værdi for Forsvaret, og med verdens udvikling ønsker mange at bidrage og gøre en forskel. Da jeg hørte om muligheden for at blive en del af de særlige føringsstabe, var jeg ikke i tvivl. Jeg ville melde mig, fordi opgaverne er konkrete, og ens kompetencer bliver brugt aktivt,” fortæller Rikke-Louise.

Fra civil karriere til ny militær rolle

Rikke-Louise Klarskov ønskede efter mange år i Forsvaret nye udfordringer i begyndelsen af 2010'erne og har de seneste ti år arbejdet som HR- og juridisk chef samt som selvstændig konsulent. Hun har også en mand i Forsvaret, og det militære miljø har hun savnet – uden dog at ville tilbage på fuld tid.

”Det skal være motiverende, ansøgningsproceduren skal være enkel, og opgaverne tydeligt kommunikeret. Så kan vi opbygge og vedligeholde en robust reservestyrke, der er klar, når Danmark har brug for den”

– Lars Krull, assisterende stabschef ved Landelsregion Vest

”Jeg er glad for mit civile arbejde. Men det føles meningsfuldt at bruge mine militære kompetencer kombineret med civile færdigheder,” siger Rikke.

En anden genaktiveret reservist er Thomas Gaardbo, der gjorde tjeneste i Trænregimentet og var udsendt

til Kosovo, inden han skiftede til logistikbranchen. Efter flere år uden kontrakt blev han hvervet gennem Operation Fønix:

”Jeg tænkte tilbage på alle oplevelserne og ville gerne bidrage igen. Når trusselsbilledet ændrer sig, får man lyst til at gøre sin del,” siger Thomas, som nu varetager rollen som i Samordnet Føringsstøtte (SFS).

Han peger på det aktuelle trusselsbillede som en vigtig motivationsfaktor: ”Det, der sker i verden, gør, at man gerne vil hjælpe. Når det brænder på, skal vi alle trække sammen,” siger han.

En afgørende faktor for Reserven er, at virksomhederne bakker op om medarbejdere, der tager uniformen på.

Gevinster for militæret og erhvervslivet

For både Rikke-Louise og Thomas har genindtrædelsen ikke blot personlig værdi. Deres militære kompetencer er også en styrke i deres civile job.

”Ledelse kan man ikke læse sig til; det er et håndværk. Planlægning, disciplin og evnen til at handle under pres er kvaliteter, der også efterspørges i erhvervslivet,” siger Rikke-Louise.

”Jeg har som linjeofficer gennemført den treårige officersgrunduddannelse (OGU) samt det etårige videreuddannelsesstrin (VUT-I), som begge var meget operative og taktiske. Man lærer i høj grad at planlægge og overskue mange delelementer, at analysere og sætte struktur på tingene – at få noget u håndgribeligt planlagt. Det er også det, der gør, at jeg kan sidde med de arbejdsområder, jeg gør, i det civile erhvervsliv,” fortæller hun.

Thomas har samme oplevelse: ”En officersuddannelse lærer dig at få folk til at arbejde sammen og få det bedste ud af de ressourcer, du har. Min arbejdsgiver ser derfor positivt på, at jeg er aktiv reservist.”

Han nyder også godt af de opkvalificerende kurser i forbindelse med rollen som aktiv reservist: ”Jeg tager en kaptajnsuddannelse i efteråret 2025. Derudover er der alle de ledelsesmæssige ting, som bliver forbedret – projektplanlægning og den slags – som jeg kan drage nytte af i det civile,” forklarer han.

InterForce som tiltrækningskraft

En afgørende faktor for Reserven er, at virksomhederne bakker op om medarbejdere, der tager uniformen på. Der er nemlig behov for forståelse og fleksibilitet, når en fuldtidsansat har brug for at få fri til tjeneste.

Her spiller InterForce en vigtig rolle som bindeled. Thomas Gaardbo mener, at det på sigt kan blive en tiltrækningskraft at vise sit InterForce-logo som virksomhed:

”Man kan ikke ignorere, hvad der foregår i verden. Ansvarlighed betyder, at man gerne støtter op. Når mange virksomheder er med i InterForce, kan det blive et konkurrenceparameter. Folk vælger måske endda InterForce-virksomheder, fordi man deler værdier,” siger Thomas.

Rikke-Louise har både som selvstændig og som medarbejder oplevet forståelse og støtte til rollen som reservist fra både kunder og chefer:

”Der er en særlig disciplin og pligtfølelse fra Forsvaret, som gør, at man leverer resultater på de tidspunkter, man siger, man gør. Vi får tingene gjort og opgaverne løst. Det er min oplevelse, at virksomhederne tænker positivt, når de tænker på reserveofficerer,” fortæller Rikke, som også lægger vægt på samfundssindet i den forbindelse.

”Det giver ro at vide, at man kan gøre nytte, hvis der opstår en krise. Det er frivilligt arbejde, hvor man giver noget af sig selv. Det giver en stor tilfredsstillelse, som civilsamfundet har stor forståelse for,” tilføjer hun.

En model for fremtidens rekruttering

Erfaringerne fra Operation Fønix viser, at nøglen til fremtidens rekruttering ikke kun handler om at finde de rette folk – men også om at give dem de rette vilkår for at bidrage.

Med klare opgaver, en smidig indgang og et meningsfuldt formål kan Danmark mobilisere en bredere del af befolkningen til at stå klar, når situationen kræver det.

”Det skal være motiverende, ansøgningsproceduren skal være enkel, og opgaverne tydeligt kommunikeret. Så kan vi opbygge og vedligeholde en robust reservestyrke, der er klar, når Danmark har brug for den,” siger Lars Krull. ●

RESERVESTYRKEN

Reservestyrken består af frivillige og reservister fra Forsvaret, Beredskabsstyrelsen, Hjemmeværnet og Kystredningstjenesten. De træder til ved militære operationer og i samfundsberedskabet – og er en vigtig del af Danmarks samlede sikkerhed.

Lars Krull er militært assisterende stabschef ved Landsdelsregion Vest og seniorrådgiver ved Aalborg University Business School. Han var en af initiativtagerne til Operation Fønix.

Foto: Lars Horn / Baghuset

Rikke-Louise Klarskov var en af dem, der meldte sig til de særlige føringsstabe. Hun er tidligere operativ officer i Militærpolitiet og er nu ESG- og Compliance Manager i en privat virksomhed.

Foto: Rikke-Louise Klarskov

Thomas Gaardbo arbejder til daglig i logistikbranchen. Efter flere år uden kontrakt blev han hvervet gennem Operation Fønix.

Foto: Søren Vestergaard

En af Forsvarets avancerede Merlinredningshelikoptere lander i Fælledparken foran Rigshospitalet. EH101 Merlin bruges primært til redningsmissioner, ofte over havet eller i svært tilgængelige områder. Når en person er i livsfare og har behov for øjeblikkelig avanceret behandling, kan Forsvarets redningshelikopter blive tilkaldt.

Foto: Frits Svendsen/Biofoto/Ritzau Scanpix

”Her handler det om liv eller død; patienternes liv eller død. Jeg vil nødtigt sammenligne det med noget andet, for man kan komme under pres på alle arbejdspladser. Men jeg har fået nogle rigtig gode redskaber med fra Forsvaret. Det har virket rigtig godt for mig, at jeg har fået afprøvet mig selv under stort pres. At jeg ved, hvordan det føles at stå på kanten og kigge ned i en afgrund, som man ikke kan se, hvor dyb er,” siger han, der understreger, at der ikke går en dag, hvor han ikke bruger de kompetencer, han har fået i Forsvaret.

Værktøjer fra Forsvaret

På nogle måder er der flere ligheder mellem sundhedsvæsenet og Forsvaret, end man skulle tro. Det handler bl.a. om evnen til at finde løsninger under et voldsomt pres, mener Morten Breindahl, der er cheflæge for en afdeling med 200 ansatte – sygeplejersker, læger og en række støttefunktioner.

”Som enkeltstående medarbejder kan man kun lykkes, fordi man er en del af noget større. Ligesom i Forsvaret har vi nogle kamptropper i front, som kun

STØRRE ROBUSTHED

Det er ikke nogen hemmelighed, at der er en lang tradition for samarbejde mellem Forsvaret og Rigshospitalet. Det er også svært at holde hemmeligt, når Forsvarets EH101-redningshelikoptere lander på taget af hospitalet og sender en dyb, pulserende lyd ud over de københavnske tage.

Men der er også mange andre – og mindre synlige – former for samarbejde. Cheflæge Mads Klokke har været med ind over det meste som cheflæge i Øre-Næse-Halskirurgi og Audiologi. Han har bl.a. undersøgt samtlige militærpilotaspiranter i mere end en generation. Selvom der stadig er meget at ønske, oplever han også en større forståelse for, at Forsvaret og hospitalsvæsenet skal både samarbejde og lære af hinanden.

”Der er helt klart kommet en større bevidsthed. Jeg var i en årgang kendt som militærlægen på Rigshospitalet. Før syntes nogle måske, at det var lidt for meget, hvis man havde uniform på, på jobbet. Sådan er det ikke mere. Der er større opbakning, og der er sket meget, bare de sidste fem år,” siger Mads Klokke, der også er stabslæge i Reserven.

Der er dog også plads til forbedringer: En af de ting, Mads Klokke lægger vægt på, er en øget robusthed – både hvad angår kompetencer og beredskab. Det handler om at få uddannet flere læger med de kompetencer, der er brug for i krig eller krise. Men også om et andet syn på planlægning.

”Jeg har lige været på studiebesøg i Finland. Det er helt tydeligt, at de har en helt anden mentalitet i sundhedsvæsenet. Det handler selvfølgelig om deres historie, hvor man har været vant til at stå alene og håndtere kriser. Fx har man mange flere beredskabsøvelser, så det hele tiden er i folks bevidsthed. Men det er også konkrete politikker, hvor hospitalerne er juridisk forpligtede til at have medicinsk udstyr og lægemidler i reserve i op til ni måneder. Det var virkelig inspirerende, og der kan vi lære meget,” lyder det fra den rutinerede cheflæge, der også er ambassadør for InterForce.

FRONTPERSONALE

Forsvaret og sundhedsvæsenet nærmer sig hastigt hinanden i disse år. Mød cheflæge Morten Breindahl, cheflæge på Rigshospitalet med baggrund i Forsvaret

AF MICHAEL RACHLIN

INTERFORCE OG REGION HOVEDSTADEN

Region Hovedstaden er medlem af InterForce. Flere af hospitalerne og de enkelte enheder er også selvstændige medlemmer, bl.a. Rigshospitalet, Bornholm, Herlev, Gentofte, Bispebjerg, Frederiksberg Hospital og akutberedskabet.

Når personale i sundhedsvæsenet ofte bliver omtalt som frontpersonale, må det være her, fronten går. Rigshospitalet i København modtager nogle af Kongerigets sygeste patienter. På Afdeling for Intensiv behandling af nyfødte og mindre børn arbejder cheflæge Morten Breindahl, der har en lang karriere bag sig i både Forsvaret og sundhedsvæsenet. Det er naturligt at begynde med den alvor, der ligger i navnet på afdelingen.

”Vi kan ikke komme udenom, at vi er på et sted, hvor følelserne sidder uden på tøjet. Når forældrene kommer her, så tror de som udgangspunkt, at deres barn skal dø. Det er der også nogle, som gør. Vi har mellem 30 og 50 dødsfald om året, for de er jo svært syge. Og selvfølgelig bliver vi stadig berørt af det. Den dag, jeg ikke bliver berørt af det, er der noget galt,” fortæller Morten Breindahl, der i sagens natur er vant til at håndtere et stort pres – og har arbejdet med det på et personligt og professionelt plan i årtier.

"Jeg har fået nogle rigtig gode redskaber med fra Forsvaret."

– Morten Breindahl, cheflæge på Rigshospitalet

Morten Breindahl er cheflæge på Rigshospitalet og har en baggrund som sprogofficer i russisk.

Foto: Michael Rachlin

kan lykkes, hvis der også er signaltropper, støttetropper og forsyningstropper, man kan regne med. De 200 medarbejdere er alle frontpersonale, men de kan ikke klare sig, hvis der ikke er et system, der bakker op. Vi har brug for et samfund hele vejen rundt om os, der fungerer," siger han.

Fra sin tid som chef på afdelingen giver han tre eksempler på kriser, hvor han fik særligt brug for kompetencerne: en større strøm-

afbrydelse, en vandskade og – naturligvis – under Covid-19-pandemien.

"Det er situationer, hvor jeg har gået over til at køre efter en fempunktsbefaling, som er et standardværktøj i Forsvaret. Uden at nogen tænkte over, at det var et redskab fra Forsvaret, var alle klar over, at det har været nødvendigt at arbejde på den måde. De har oplevet, at der er en retning og nogle rammer. Men også at folk bliver frigjort til at handle inden for de rammer, der nu engang er lagt. Det samme har jeg oplevet inden for Forsvaret," siger Morten Breindahl.

Et nyt blik på beredskab

Morten Breindahl er ikke i tvivl om, at der er kommet en større forståelse for, at der kan være et frugtbart samarbejde mellem Forsvaret og sundhedsvæsenet.

Selv er han uddannet som sprogofficer i russisk helt tilbage fra før Sovjetunionens sammenbrud. Da han begyndte på medicinstudiet, mødte han ikke nødvendigvis forståelse, hvis han på vej til eller fra en øvelse mødte op til forelæsning i uniform.

"Der var mange, som havde svært ved at forstå, hvorfor jeg havde brugt flere år i Forsvaret. Det er helt sikkert ved at ændre sig, selvom vi ikke er helt i mål endnu," siger han. Han peger på to forklaringer – en ekstern og en intern. På det eksterne plan er verden

Mads Klokke er cheflæge i Øre-Næse-Halskirurgi og Audiologi og ambassadør for InterForce.

Foto: Michael Aagaard Jensen

blevet et farligere sted – ikke mindst i lyset af Ruslands invasion af Ukraine i 2022. Også set i lyset af Covid-19-pandemien står det klart, at vores ellers så sikre velfærdsinstitutioner er en båd, som kan rokke, når bølgerne går højt nok. Det har åbnet for en ny erkendelse.

"I takt med de ting, der er kommet udefra, er der kommet en bevidsthed om, hvilke kompetencer folk har. Man er begyndt at anerkende, at Forsvaret har en stærk lederuddannelse. Tidligere var det sådan, at man undrede sig lidt, hvis man havde skrevet en lederuddannelse fra Forsvaret på sit CV. De ville høre, hvilke artikler du havde skrevet i Ugeskrift for Læger. Jeg synes, at jeg har oplevet, at der er en anden holdning til, hvem og hvornår man kan blive leder. Selvfølgelig er der folk, der har en meget høj videnskabelig portefølje, som samtidig er gode ledere. Men det er ikke nødvendigvis sådan, det hænger sammen," siger han.

Sammenbrud af systemer

Ud over ledelse er en anden vigtig læring, som sundhedsvæsenet kan tage med fra Forsvaret, evnen til at planlægge og øve scenarier, der kan opstå ved større kriser og krig. Med en større erkendelse af truslerne er der også kommet en større krisebevidsthed. Selvom der stadig er meget, som kan blive bedre, er sundhedsvæsenet blevet bedre til beredskab.

"Jeg tror, at det har været forbundet med lidt ubehag at tale om, at systemer kan bryde

sammen, og at der ovenikøbet kunne være kræfter udefra, som ikke vil os det godt. Men jeg vil langt hellere tage samtalen på forhånd. Selvom jeg i bund og grund er ked af, at vi lever i en tid, hvor vi skal bruge tid på at planlægge den slags scenarier, så er det en meget konkret og vigtig ledelsesopgave, vi har. Og der kan faktisk også komme noget positivt ud af det. Som i alle andre virksomheder kan vi have samarbejdsproblemer. Hvis man får en større krisebevidsthed, så er der nok en tendens til at sige: 'OK, hvor stort et problem er det her lige? Er der ikke noget andet, vi kan bruge vores kræfter på?,' siger Morten Breindahl.

Tilbage til Reserven

Efter en årrække uden for reserven har Morten Breindahl nu tænkt sig at stille sin arbejdskraft til rådighed for Forsvarets reserve igen. Måske er der igen blevet brug for hans uddannelse som sprogofficer i russisk. En uddannelse, som blev nedlagt i 1990'erne, men som blev genoptaget for godt 10 år siden.

"Jeg vil prøve at vende tankegangen lidt på hovedet. Nu har jeg brugt rigtig meget af det, jeg har lært i Forsvaret, i mit civile liv. Nu er der også noget af det, jeg har lært i mit civile, jeg kan bruge i Forsvaret. Så må vi se, om der stadig er brug for en som mig." ●

Søværnet har roret i **INTERFORCE REGION NORDJYLLAND**

For første gang siden etableringen af InterForce i 1999 har en søofficer sat sig bag roret som militær koordinator i landets nordligste region.

AF MORTEN FREDSLUND

Som chef for 3. Eskadre holder kommandør Mikael A. J. Bill dagligt styr på 600 fastansatte medarbejdere, ca. 70 reservister og en myriade af flådefartøjer, som tilsammen løser vigtige opgaver i de indre danske farvande.

Den 1. november sidste år fik han endnu en kasket, da han tiltrådte som militær koordinator for InterForce Region Nordjylland. Det er første gang, at en søofficer overtager rospinden i regionen, som er den eneste i InterForce, hvor der både findes en flådestation, en flyvestation og to af Hærens kaserner.

"InterForce spiller en vigtig rolle i Nordjylland, hvor Hæren er størst, men hvor Flyvevåbnet og Søværnet også trækker på reservepersonellet og det frivillige personel i Hjemmeværnet. Alene Marinehjemmeværnet støtter 3. Eskadre med mere end 50 weekender på vandet i år. Så jeg kan sagtens se relevansen i, at andre værn end Hæren i en periode har posten som militær koordinator," siger Mikael A. J. Bill, der tiltrådte som chef for Søværnets 3. Eskadre den 1. oktober 2022.

3. Eskadre blev oprettet i 2019 og er kendetegnet ved at løse en række vidtfavnende og vitale opgaver inden for Danmarks grænser

"Jeg ser gerne, at vi får flere af regionens større virksomheder kategoriseret som støttevirksomheder."

– kommandør Mikael A.J. Bill

– blandt andet farvandsovervågning, suverænitetshåndhævelse, miljøoprydning, kyst- og søredning samt uddannelse.

Driver to flådestationer

"Vi har primært enheder placeret på flådestationerne i hhv. Frederikshavn og Korsør. Det er i øvrigt også 3. Eskadre, der står for driften af flådestationerne. Vi sørger bl.a. for, at udenlandske, allierede flådeenheder kan lægge til kaj her," siger Mikael A. J. Bill.

Sidste skud på stammen i 3. Eskadres materiel-katalog er patruljefartøjerne Munin og Hugin, som eskadren modtog tidligere på året. Fartøjerne er indkøbt til at blive anvendt ved FRONTEX. Her ses patruljefartøjet Munin under sejlads ved Korsør.

Foto: Nicolaj D. Jepsen

På Flådestation Frederikshavn signalerer 3. Eskadres orangefarvede miljøskibe, at man klar til udrykning, hvis der eksempelvis bliver spottet olieforurening i de danske farvande. Her ses miljøskibet Gunnar Thorson, der blev søsat i 1981.

Foto: Steffen Jørgensen

Blandt 3. Eskadres mange opgaver er også indsættelse ifm. miljøopgaver. Her er vi ombord på en gummibåd ved miljøskibet Gunnar Thorson ifm. Søværnets indsats mod olieforureningen fra det portugisiske skib Victoria i 2017.

Foto: Anders Fridberg

Eskadrens motto er meget rammende: ”Vi passer på Danmark – altid.” Organisationsskemaet omfatter blandt andet Søværnets Overvågningsenhed med ti døgnbemandede overvågningsloktioner, miljøskibe, patruljefartøjer af Diana-klassen, skoleskibene og – som nævnt – de to flådestationer.

Eskadrens eneste internationale islæt i opgaveporteføljen er opstilling og drift af det danske maritime bidrag til Frontex, EU's agentur for grænse- og kystbevogtning, som koordinerer og støtter medlemslandene ved EU's ydre grænser og i bekæmpelsen af grænseoverskridende kriminalitet.

3. Eskadre fik medio januar tilført to nye patruljefartøjer, Hugin og Nunin, der på skift indsættes i Middelhavet i forbindelse med Frontex. Ifølge regeringens fremlagte flådeplan er der

dog flere nye fartøjer på vej til 3. Eskadre – bl.a. fire nye havmiljø- og minelægningsfartøjer. I flådeplanen optræder også droner og andre autonome enheder.

Øget behov for overvågning

”Droner og AI-teknologi spiller i stigende grad en væsentlig rolle for 3. Eskadres overvågningsenheder. Droner er eminente redskaber ved overvågningsopgaver på lange afstande og til kortlægning af eksempelvis en olieforurening,” siger kommandøren.

Han ønsker ikke at gå i detaljer med flådeplanen og de varslede nye fartøjer, før der foreligger noget mere konkret.

”Men det er klart, at sikkerhedssituationen generelt betyder, at opgaver og behov har ændret sig. Uden at gå i detaljer er det tydeligt, at der

I Østersøen patruljerer 3. Eskadres patruljeskibe af Diana-klassen altid farvandet for at give Forsvaret overblik over, hvilke skibe der bevæger sig i de danske farvande. Diana-klassen består p.t. af fem patruljefartøjer – Diana, Freja, Najaden, Nymfen og Rota – som udfører farvandsovervågning, deltager i eftersøgnings- og redningsopgaver og kan indsættes i tilfælde af forurening på havene.

Foto: Stine Holbech.

”InterForce spiller en vigtig rolle i Nordjylland, hvor Hæren er størst, men hvor Flyvevåbnet og Søværnet også trækker på reservepersonellet og det frivillige personel i Hjemmeværnet.”

– kommandør Mikael A.J. Bill

er et øget behov for overvågning. Jeg kan ikke sige, hvad Diana-patruljeskibene præcist laver, men de er oftere afsted og sejler flere sømil, når de er på havet. Det kan vi tydeligt mærke,” siger Mikael A. J. Bill.

Kaster en krog ud

Kommandøren har fem patruljeskibe af Diana-klassen i sin maritime værktøjskasse. Patruljefartøjerne har alle Flådestation Korsør som base, og herfra stævner de 12 mand store besætninger ud for at håndhæve Danmarks suverænitæt eller overvåge de danske farvande året rundt.

”Reservepersonellet i eskadren træder bl.a. til, når der opstår ’huller’ i besætningen på et patruljefartøj. Det er et krav, at alle reservister har en baggrund i Søværnet med kendskab til det maritime håndværk. Derfor kaster vi også en krog ud, hver gang en fastansat i Søværnet søger ud i det civile,” siger Mikael A. J. Bill.

Han fortæller, at 3. Eskadre har en god bemandingsgrad. Det skyldes bl.a., at man bestræber sig på at lave vagtplaner, der strækker sig et helt år frem.

”Fastlagte aktiviteter og god tidsvarsling betyder noget for mange i såvel den faste struktur som blandt reservisterne, som jeg har ca. 70 af i reservestrukturen. Faktisk er vi tæt på at kunne bemane et patruljeskib med reservister gennem længere tid til søs – f.eks. under en øvelse. Det gjorde vi for nylig, hvor vi blot manglede en enkelt eller to for at kunne stille en hel besætning af reservister. Men det er jo altid en balancekunst, da reservisten selvfølgelig skal have et ’go’ fra sin arbejdsgiver – og det er bl.a. derfor, at InterForce er så vigtig,” siger Mikael A. J. Bill.

Håb om flere støttevirksomheder

Sammen med adm. direktør i Hydrema A/S, Jan Werner Jensen, udgør kommandøren ledelsen i InterForce Region Nordjylland.

Hydrema A/S i Støvring er indtil nu regionens eneste InterForce-støttevirksomhed. At være støttevirksomhed forpligter virksomheden til at give medarbejdere, der er reservister eller frivillige i Forsvaret, Hjemmeværnet, Beredskabsstyrelsen og Kystredningstjenesten, minimum fem dage fri med løn, når der er brug for dem i uniform.

”Ud over at øge antallet af nordjyske virksomheder generelt i InterForce ser jeg gerne, at vi får flere af regionens større virksomheder kategoriseret som støttevirksomheder. Det kræver selvfølgelig lidt ekstra med den forpligtelse, der følger med. Men via information og brug af diverse netværk skal det nok lykkes,” siger Mikael A. J. Bill. ●

3. Eskadres patruljeskibe af Diana-klassen kaldes ofte Søværnets ’Søværnets sejlene schweitzerkniv’, da de løser et utal af opgaver – fra farvandsovervågning til eftersøgnings- og redningsopgaver. Her ses Patruljefartøjet Narjaden ifm. farvandsovervågning i Østersøen.

Foto: Stine Holbech

Arktisk Basis-uddannelse

– et år efter

Forsvaret har høstet mange erfaringer efter uddannelsen af det første hold elever på den nye Arktisk Basisuddannelse.

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN

Det er et år siden, de første unge grøn-
lændere tog uniform og støvler på for at
begynde på første hold af Arktisk Basis-
uddannelse (ABU). Uddannelsen var ikke
kun ny for eleverne – den var også ny for
Forsvaret, som ikke tidligere har drevet uddannelse i
Grønland.

Der var derfor mange ubekendte, da 22 håbefulde
unge elever mødte op i Kangerlussuaq i maj 2024.
Dengang talte InterForce-Magasinet med chefen for
Arktisk Basisuddannelse, kaptajn Simon Kokfelt, om
den nye uddannelse. Nu er det tid til at gøre status
over, hvordan det er gået med det første hold.

”Nogen siger, at den første pandekage aldrig bliver
god. Men jeg synes faktisk, at vi i fællesskab formå-

ede at lave en pandekage – altså et hold 1 – hvor vi
lykkedes rigtig langt hen ad vejen, selvom det var nyt
for både eleverne og for os,” fortæller han.

Flere muligheder, mere robusthed

Arktisk Basisuddannelse er en forsvars- og bered-
skabsuddannelse, der skal give grønlandske unge flere
muligheder og samtidig øge robustheden i samfundet.

Uddannelsen består af seks måneders basisforløb.
Herefter kan eleverne vælge et yderligere seks må-
neder langt perspektiveringsforløb, hvor de gør brug
af de kompetencer, de har tilegnet sig i løbet af den
første periode på en civil arbejdsplads.

Ud af de 22 elever, der begyndte, har 19 gennemført
de første seks måneder, og 14 har efterfølgende også

Elever på Arktisk Basisuddannelse under uddannelsen ved
Kangerlussuaq / Søndre Strømfjord.

Foto: Peter Dalby / Forsvaret

**Arktisk Basisuddannelse er
en forsvars- og beredskabs-
uddannelse, der skal give
grønlandske unge flere
muligheder og samtidig øge
robustheden i samfundet.**

gennemført perspektiveringsforløbet. Flere har fået
job som bådførere i turisterhvervet, nogle er blevet
reservebetjente i grønlandske byer, en elev er begyndt
på Politiskolen, og et par elever har fortsat deres
uddannelse i Forsvaret i Danmark.

”Derudover har vi elever, som er blevet bekræftet i, at
de vil ud at arbejde – om det så er på en trawler eller
i andre sammenhænge – eller tage en civil videreud-
dannelse. Jeg kan ikke gøre rede for, hvor alle er hen-
ne. Men de fleste havde en plan, da de forlod os, og
nu er det deres opgave at føre den ud i livet. Jeg har
stor tiltro til, at deres planer også bliver til noget,”
fortæller Simon Kokfelt.

Sprog og rollemodeller

Forsvaret modtog de første elever med en vis spæn-
ding. For der var en række ubesvarede spørgsmål ved-
rørende det at drive uddannelse i Grønland – blandt
andet sproget. På basisuddannelsen er der nemlig
ikke noget sprograv.

Det betød, at nogle elever ikke kunne dansk, mens
andre ikke kunne grønlandsk. Den udfordring er ikke
helt så stor på hold 2, som begyndte i maj 2025.
Her taler de fleste af de 30 nye elever grønlandsk.
Alligevel har Arktisk Basisuddannelse taget sine
forholdsregler.

”For at gøre os selv lidt mere robuste har vi ansat to
tidligere elever som stabshjælpere. Deres primære
opgave er at oversætte i undervisningen. Men sekun-
dært har de jo også lige været igennem uddannelsen
selv. Derfor kan de hjælpe de nye elever med per-
spektiver på, hvordan det er at være på uddannelsen,
og måske også fungere som rollemodeller,” fortæller
Simon Kokfelt.

Kan tale om udfordringer

Sociale faktorer var endnu et område, Forsvaret var
opmærksom på kunne få betydning. Ingen vidste,
hvor stor indflydelse de ville få. De erfaringer, man
har høstet, kommer nu hold 2 til gavn.

”Der er ingen tvivl om, at nogle af eleverne kom fra et
sted, hvor der ikke var så stor naturlighed for at tale
om de udfordringer, man har haft tidligere. Hold 1 be-
kræftede os i, at vi var et sted med faste, men trykke
rammer, hvor eleverne kunne være åbne om det, der
er svært – også ved siden af tjenesten.

Frem mod hold 2 har vi derfor skullet finde en
balancegang mellem at være en uddannelse, der kan
rumme elever fra forskellige samfundslag med for-
skellige personlige udfordringer, og samtidig være en
uddannelsesinstitution, som uddanner til situationer,
hvor vi ikke kan gå på kompromis.

"Det at stille krav til unge mennesker er sundt. Faktisk er det med til at gøre de unge stærkere."

– kaptajn Simon Kokfelt, chef for Arktisk Basisuddannelse

I nogle få tilfælde har vi været nødt til at sige, at vi desværre ikke er uddannet på et tilstrækkeligt højt niveau inden for socialområdet til at kunne tage opgaven. Der er vi afhængige af, at der – ligesom i Danmark – er et system omkring os, som kan bistå," fortæller Simon Kokfelt.

Takler hjemve

"Grønlands enorme geografi betyder, at mange af eleverne er meget langt hjemmefra og ikke bare kan tage hjem på weekend. Eleverne på hold 1 har overvejende klaret savnet godt," fortæller Simon Kokfelt.

For at give eleverne på hold 2 et lille hjem væk hjemmefra har KFUM-Soldaterhjem oprettet et pop-up-soldaterhjem i Kangerlussuaq. Her kan

Ved opstart får de nye elever uniform, der skal holde dem varme og tørre de næste seks måneder.

Foto: Peter Dalby / Forsvaret

Chefen for Arktisk Basisuddannelse, kaptajn Simon Kokfelt, byder de nye elever velkommen.

Foto: Peter Dalby / Forsvaret

eleverne tale frit med de ansatte. Og selvom nogle giver udtryk for, at de savner deres familier, er ingen stoppet på grund af hjemve – heller ikke selvom de har været væk i to en halv måned.

"Man bliver fortalt, at hjemve er en stor ting i Grønland og fylder ekstremt meget. Men jeg tror faktisk, at hvis man vender den om og siger til en dansk menig, at nu begynder du på værnepligten, og de næste to en halv måned kommer du ikke hjem, så ville det nok være sværere. I Danmark er man vant til at være så forbundet, fordi infrastrukturen tillader det. De unge heroppe skal kunne kapere noget andet. Selvfølgelig savner de deres familie og pårørende, men jeg er blevet positivt overrasket over, at de fleste faktisk kan være i det afsavn – også i relativt lang tid," fortæller han.

Storpolitik i Grønland

I løbet af uddannelsens første tid er Grønland kommet i internationalt søgelys. Ikke mindst på grund af bombastiske udmeldinger fra USA's præsident er Grønland blevet en vigtig brik i stormagternes sikkerhedspolitiske spil. Det har dog ikke påvirket uddannelsen i negativ retning.

"Det kunne ikke være mere fjern. Som privatperson går man ikke og er bekymret for, at der pludselig hænger en anden nations flag i flagstangen. Det, der

har fyldt mest, er det øgede fokus på at være militært til stede i Grønland, som vi også har bidraget til her i løbet af juni," fortæller Simon Kokfelt.

Den øgede tilstedeværelse af danske soldater har givet eleverne mulighed for at træne med enheder fra Danmark, som normalt ikke opholder sig i Grønland.

"Jeg er taknemmelig for, at det sker med respekt for vores uddannelse. Samtidig giver det også mening, fordi vores elever repræsenterer Grønland vidt og bredt. Det giver værdi. Dels til Forsvaret, fordi det giver større indsigt i, hvordan man kan operere i Grønland. Men det giver også eleverne mulighed for at se, hvad Forsvaret også er," siger han.

Som ligeværdige

I medierne har der været talt om splittelse i forholdet mellem Grønland og Danmark. Det er ikke noget, Simon Kokfelt har oplevet på uddannelsen. Tværtimod. På første hold spurgte eleverne selv, om de måtte bære det grønlandske flag på uniformerne ved siden af det danske – og det fik de lov til. Et godt eksempel på, hvordan grønlandsk og dansk identitet kan forenes.

"Nu skal jeg jo kun forholde mig til det som embedsmand og ikke som politiker. Men set fra min stol

er ABU et godt eksempel på, at man sagtens kan forene de to ting. Det handler om gensidig respekt. Til opstart af hold 2 havde jeg en lektion med eleverne, hvor jeg italesatte, at vi er forskellige – og det skal vi holde fast i. Lige så vel som jeg er stolt af at være dansker, skal de også være stolte af at være grønlandere. Der skal være plads til, at vi kan være stolte af det samtidig.

Det skal vi kunne være i et hierarkisk system, hvor jeg bestemmer mere end en elev, når vi er til tjeneste. Når vi har fri, så er vi helt ligeværdige både i funktion og som mennesker. Når vi er til tjeneste, så er vi ligeværdige som mennesker," siger han.

Hold 1 har nu overgivet uniformerne til hold 2. Tilbage står chefen for Arktisk Basisuddannelse og kan se en række elever, som står stærkere nu, end da de begyndte på uddannelsen.

"Vi er blevet bekræftet i, at det at stille krav til unge mennesker er sundt. Faktisk er det med til at gøre de unge stærkere. Det er også noget af det, eleverne på hold 1 har gjort os opmærksomme på, at vi lykkedes rigtig godt med," siger Simon Kokfelt. ●

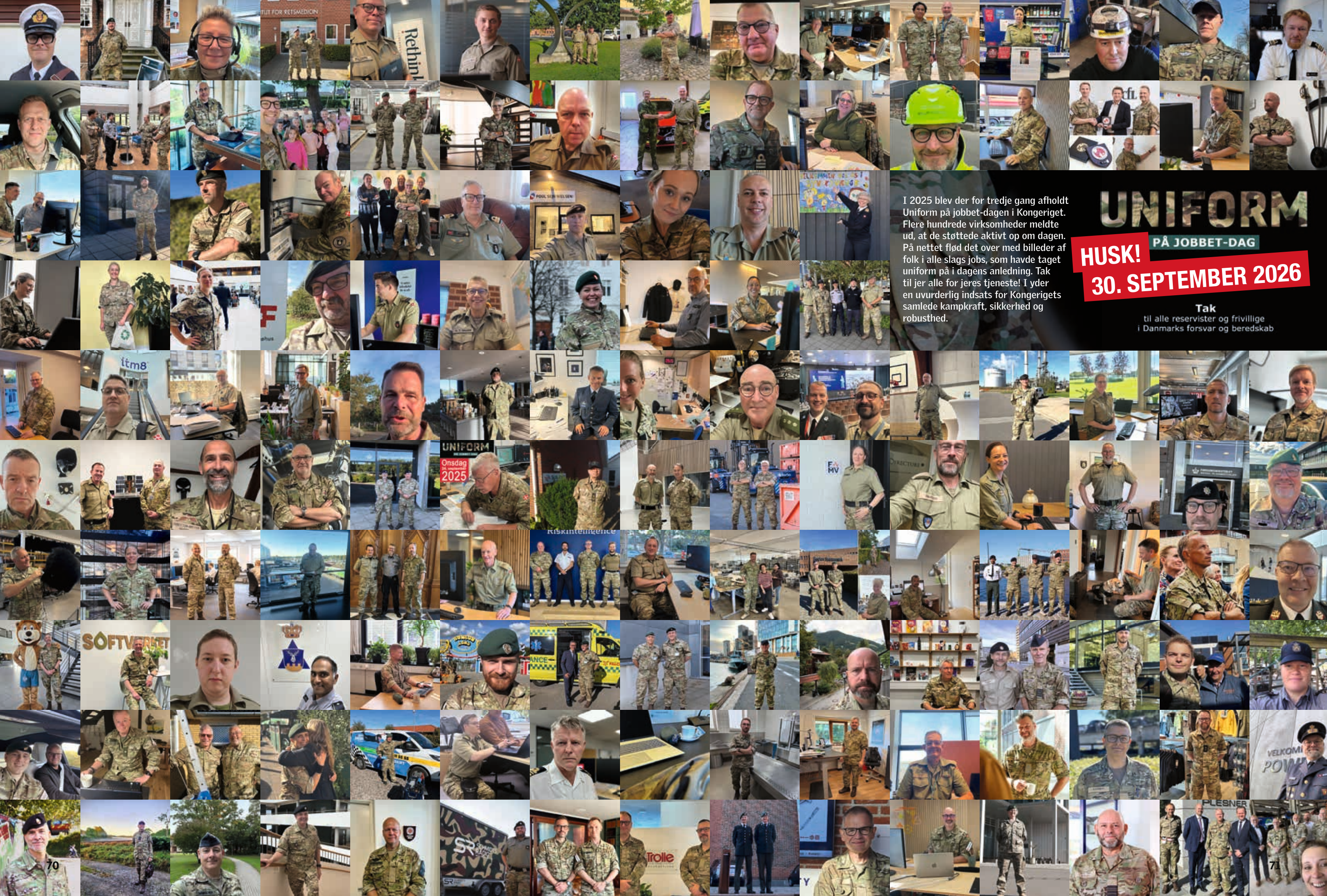
Det første hold på Arktisk Basisuddannelse ved uddannelsens afslutning. Efter seks måneder med træning inden for den militære verden og det civile beredskab kunne de 19 tilbagestående elever være stolte over, at de var de første, der gennemførte arktisk basisuddannelse.

Foto: Sofie Wegger Jespersen

Forsvarets nye uddannelse i Grønland giver ikke bare mulighed for at søge videre i Forsvaret – uddannelsen indeholder også mulighed for at give merit til grønlandske uddannelser inden for både beredskab og politi.

Foto: Tobias Roed Jensen / Forsvaret

I 2025 blev der for tredje gang afholdt Uniform på jobbet-dagen i Kongeriget. Flere hundrede virksomheder meldte ud, at de støttede aktivt op om dagen. På nettet flød det over med billeder af folk i alle slags jobs, som havde taget uniform på i dagens anledning. Tak til jer alle for jeres tjeneste! I yder en uvurderlig indsats for Kongerigets samlede kampkraft, sikkerhed og robusthed.

UNIFORM

HUSK! PÅ JOBBET-DAG
30. SEPTEMBER 2026

Tak
til alle reservister og frivillige
i Danmarks forsvar og beredskab

UNIFORM
Onsdag
2025

Riskintelligence

SOFTVERKET

VELKOMI
POLITI

PLESNER

SR

Trolle

70

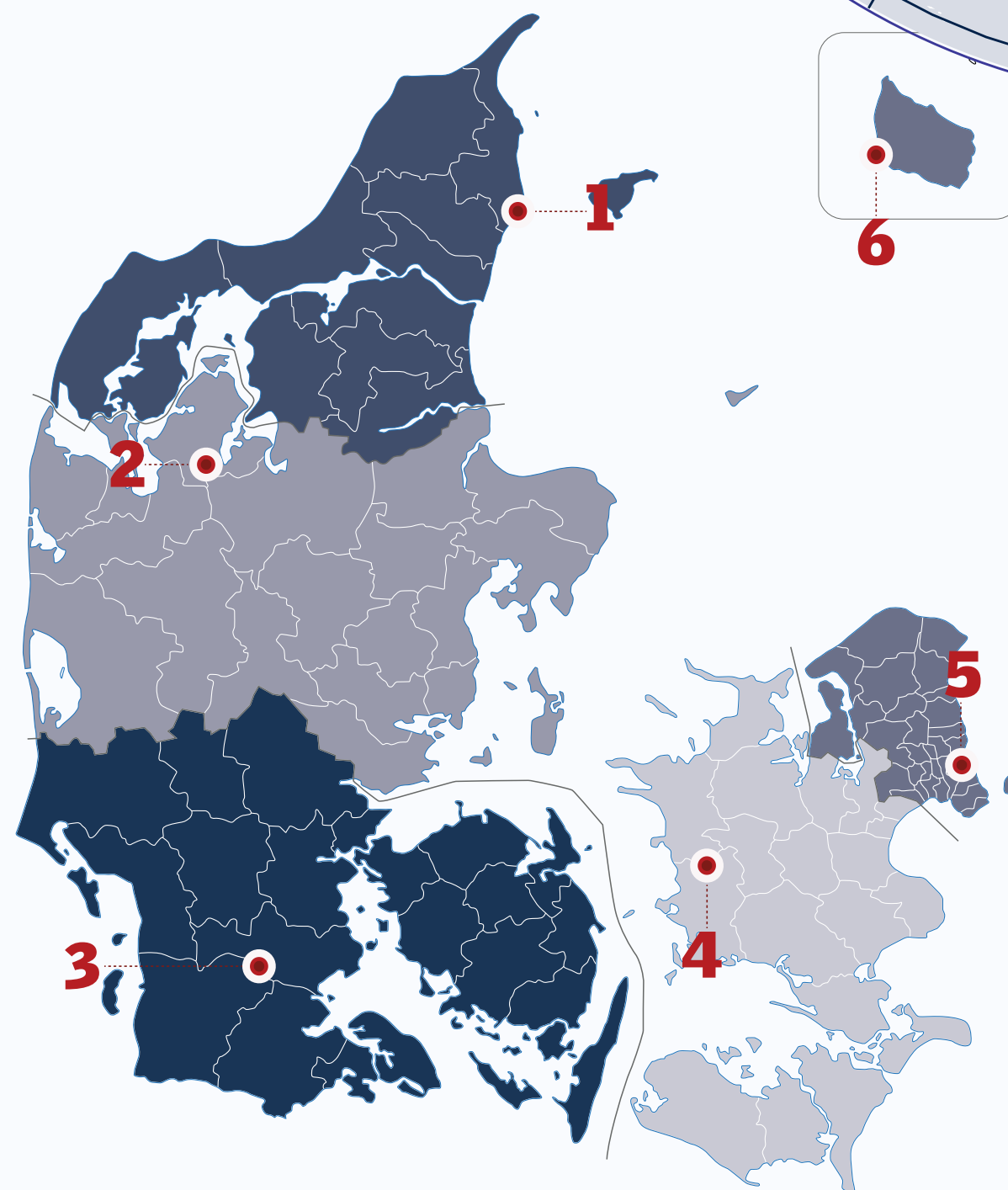
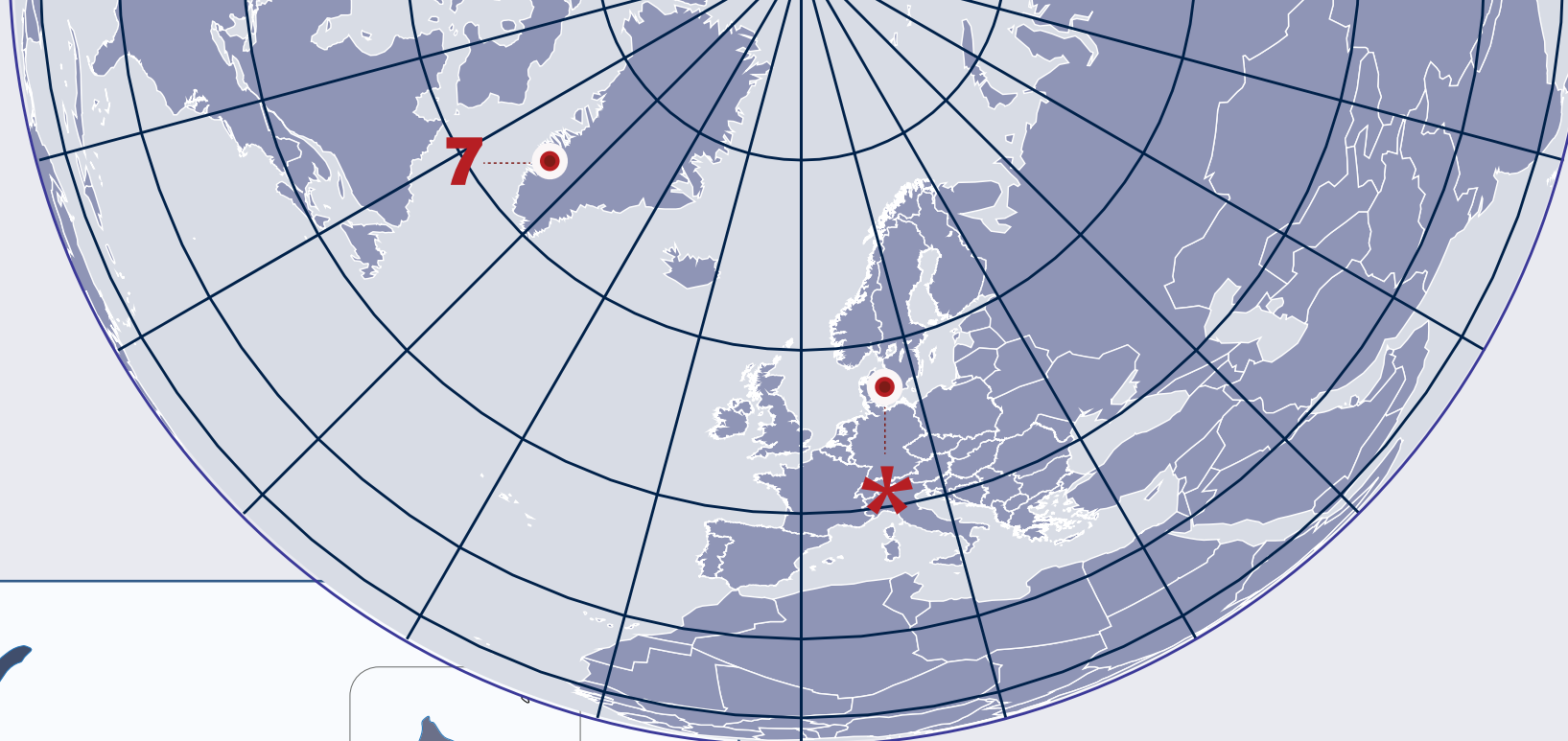
71

INTERFORCES NYE LOGO

InterForce fik ved overgangen til 2025 nyt logo.

Det nye logo minder om det hidtige. Med med det samlede Kongerige i fokus afspejler logoet de prioriteter, der i en usikker verden ligger foran Forsvaret og beredskabet: Rigsfælleskabet, nærområdet omkring Danmark og øst herfor samt indsættelser i Verdens brændpunkter.

Kontakt dit lokale InterForce-sekretariat

De regionale sekretariater kan informere dig om InterForce-arrangementer i dit nærområde, besvare spørgsmål vedrørende InterForce m.m.

1 --- ● Region Nordjylland
InterForce Region Nordjylland
Flådestationen 1
9900 Frederikshavn

Overassistent Marianne Agerholm
Tlf. 51 34 73 26
nordjylland@interforce.dk | 4 --- ● Region Sjælland
InterForce Region Sjælland
Gardehusarkasernen
4200 Slagelse

Assistent Karina Bønnelykke
Tlf. 72 83 50 08
sjælland@interforce.dk | 7 --- ● InterForce Grønland
Vi er pt. ved at bemande
InterForce Grønland.

Kontakt i mellemtiden vores
Frontdesk, tlf. 40 35 52 66, eller
skriv til groenland@interforce.dk |
| 2 --- ● Region Midtjylland
InterForce Region Midtjylland
Skive Kaserne
Sdr. Boulevard 15, 7800 Skive

Kontorfuldmægtig Birgitte Nielsen
Tlf. 25 41 53 63
midtjylland@interforce.dk | 5 --- ● Region Hovedstaden
InterForce Region Hovedstaden
Kastellet 106
2100 København Ø

Overassistent Sine Lundby Brixen
Tlf. 29 60 64 71
hovedstaden@interforce.dk | |
| 3 --- ● Region Syddanmark
InterForce Region Syddanmark
Fighter Wing Skrydstrup
Lilholtvej 2
6500 Vojens

Overassistent Heidi Bror Kornath
Tlf. 51 33 46 04
syddanmark@interforce.dk | 6 --- ● Region Bornholm
InterForce Region Bornholm
Det Bornholmske Hjemmeværn
Almegårds Kaserne, bygn. 49
3700 Rønne

bornholm@interforce.dk | |

Spørgsmål?
Så ring, eller skriv
til vores frontdesk

@ frontdesk@interforce.dk

+45 40 35 52 66 (mandag-torsdag kl. 10-14)

KONGERIGETS SIKKERHED ER
ET FÆLLES ANSVAR

Generalstok, Kastellet 82
2100 København Ø

www.interforce.dk